

Cefnogi Ein Cyn-filwyr: Ymgynghoriad

26 Hydref 2023

Rhagair gan y Gweinidog

Mae gennym orchwyl syml, sef gwneud y DU y lle gorau yn y byd i fod yn gyn-filwr. Mae hwn yn ymgymeriad mawreddog ac nid yn un yr wyf i na'r Llywodraeth wedi ymrwymo iddo'n ysgafn. Rydym yn gwbl ymwybodol o'r heriau sydd o'n blaenau wrth gyflawni'r nod hwn. Rwyf i a'm holl gyd-weinidogion, ynghyd â seneddwyr, fy nghyd-Aelodau yn y gweinyddiaethau datganoledig ac ar bob lefel o lywodraeth yn cydnabod y ddyletswydd aruthrol sydd arnom i gyn-filwyr ac yn yr un modd y darpar gyn-filwyr aruthrol sy'n dal i orfod cyfrannu at ein cymdeithas.

Rwy'n falch o fod y gweinidog sy'n arwain y darn uchelgeisiol hwn o waith. Bydd cwmpas yr ymgynghoriad hwn yn edrych ar draws holl dirwedd polisi'r llywodraeth, gan gynnwys iechyd, tai, cyflogaeth, cymunedau cyn-filwyr a'u cyfraniadau economaidd a chymdeithasol. Bydd yn ein symud o sylfaen dystiolaeth dameidiog i un y gall y Swyddfa Materion Cyn-filwyr ei defnyddio i osod strategaeth a chefnogi adrannau ac awdurdodau cymwys eraill wrth iddynt gynllunio a chyflwyno polisi mwy cydgysylltiedig ar gyfer cyn-filwyr.

Rydym wedi cael llawer o lwyddiannau wrth wella gwasanaethau i gyn-filwyr ers sefydlu'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr, megis y llwybrau atgyfeirio pwrpasol ar gyfer iechyd meddwl a chorfforol a digartrefedd a sefydlwyd gan Op Courage, Op Restore ac Op Fortitude. Fodd bynnag, gwn y gallwn wneud mwy. Mae ein hymdrechion yn aml yn cael eu llesteirio gan ddiffyg tystiolaeth ac mae angen i ni lenwi'r bylchau hynny fel y gallwn gynllunio'n well, gweithio'n well gyda'n gilydd a chyflawni'n well ar gyfer cyn-filwyr.

Rwyf am atal cyn-filwyr neu eu teuluoedd rhag wynebu anfanteision o gymharu â'u cymheiriaid sifil. Pan fydd anfantais o'r fath, mae angen i ni sicrhau tegwch drwy gymorth wedi'i dargedu a'i deilwra i gyn-filwyr. Deallaf fod gwahanol gyn-filwyr yn wynebu heriau gwahanol. Felly, mae'n rhaid i'r cymorth a ddarperir gael ei deilwra i'r unigolyn, gan gydnabod yr heriau unigryw y mae menywod, cyn-filwyr anabl neu gyn-filwyr LHDT yn eu hwynebu er enghraifft, ymhlith eraill. Er mwyn cyflawni hyn, mae'n hanfodol ein bod yn deall mwy am gyn-filwyr eu hunain, eu dyheadau a'u galluoedd, yn ogystal â'r dirwedd economaidd a chymdeithasol gymhleth y maent yn ei hwynebu wrth adael gwasanaeth. Mae casglu data manwl ar anghenion cyn-filwyr a'u teuluoedd, sut mae polisi presennol yn rhyngweithio â'r anghenion hynny, a sut y gallwn eu cefnogi orau, yn hanfodol. Dim ond wedyn, y gallwn werthuso os nad yw'r polisiâu a'r strwythurau sydd ar waith yn achosi unrhyw anfanteision i gyn-filwyr a'u teuluoedd o ran llwyddo yn y gymdeithas, y gweithle a'u bywydau personol ar ôl y Gwasanaeth.

Yn ganolog i uchelgeisiau'r Swyddfa dros Faterion Cyn-filwyr, fel y'u nodir yn y Strategaeth ar gyfer ein Fframwaith Data ac Ymchwil i Gyn-filwyr, yw mynd ar drywydd llunio polisiâu ar sail tystiolaeth. Yr ymgynghoriad hwn yw ein gwaith casglu tystiolaeth mwyaf uchelgeisiol hyd yma a bydd yn hysbysu Llywodraeth y DU ar bolisiâu cyn-filwyr am flynyddoedd i ddod. Bydd hyn yn y pen draw yn sicrhau ein bod yn gwasanaethu'n well rhai sydd wedi treulio eu bywydau yn ein gwasanaethu ni.

Y Gwir Anrh. Johnny Mercer AS
Gweinidog Gwladol dros Faterion Cyn-filwyr

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Gwybodaeth gyffredinol	8
Pam rydym yn ymgynghori	8
Manylion yr ymgynghoriad	8
Sut i ymateb:	8
Cyfrinachedd a diogelu data	9
Sicrwydd ansawdd	9
Geirfa	10
Cwestiynau cyffredinol	11
Rhan Un: Trawsnewid gwasanaethau i gyn-filwyr	17
Pennod 1: Tai	19
Adran 1: Gwybodaeth Gyffredinol am Dai	19
Adran 2: Tai Cymdeithasol	20
Adran 3: Rhentu Preifat	22
Adran 4: Perchnogaeth Cartref	23
Adran 5: Digartrefedd a chysgu allan	23
Adran 6: Tai â Chymorth	26
Pennod 2: Cyflogaeth	28
Pennod 3: Iechyd	31
Adran 1: Iechyd corfforol	31
Adran 2: Iechyd meddwl	32
Adran 3: Ymwybyddiaeth o'r GIG	33
Adran 4: Pontio	34
Adran 5: Cyn-filwyr mewn Gofal	34
Pennod 4: Cyllid a Lles	36
Adran 1: Pensiynau ac lawndal	36
Adran 2: Budd-daliadau nawdd cymdeithasol	37
Adran 3: Ymgysylltu Economaidd	38
Pennod 5: Cyfiawnder	40
Adran 1: Carchardai a'r Gwasanaeth Prawf	40
Pennod 6: Cyn-filwyr a Chyfamod y Lluoedd Arfog	42
Cydraddoldeb (pob un)	43
Rhan Dau: Deall ein cymuned cyn-filwyr	44
Pennod 7: Sgiliau Bywyd Ôl-Wasanaeth	45
Adran 1 - Ailsefydlu a thrawsnewid milwrol-i-sifil	45
Adran 2 - Bywyd ôl-wasanaeth	45
Adran 3: Sgiliau ariannol	46
Pennod 8: Hunaniaeth Cyn-filwr	48
Adran 1: Pwy yw Cyn-filwr?	48
Adran 2: Gwahaniaethu yn erbyn cyn-filwyr	49

Adran 3: Anfanteision a wynebir gan gyn-filwyr	50
Adran 4: Diogelu a gwella hunaniaeth cyn-filwr	50
Pennod 9: Cyn-filwyr nad ydynt yn y DU	54
Adran 1: Cymorth Cyffredinol i gyn-filwyr nad ydynt yn dod o'r DU	54
Adran 2: Mewnfudo	56
Pennod 10: Grwpiau o fewn y boblogaeth Cyn-filwyr	59
Adran 1: Ymrwymiad y Llywodraeth a Lleihau Stereoteip	59
Adran 2: Cyn-filwyr benywaidd	59
Adran 3: Cyn-filwyr Anabl	61
Adran 4: Cyn-filwyr Niwroamrywiol	62
Adran 5: Symudedd cymdeithasol a chefnidir economaidd-gymdeithasol	63
Adran 6: Cyn-filwyr LHDT	64
Adran 7: Grwpiau ffydd a chredo ymhlith cyn-filwyr	65
Adran 8: Cyn-filwyr o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig	66
Pennod 11: Teuluoedd cyn-filwyr	67
Pennod 12: Morwyr Masnachol a Chyn-filwyr Wrth Gefn	69
Adran 1: Cyn-filwyr Wrth Gefn	69
Adran 2: Morwyr Masnach Cyn-filwyr sydd wedi gweld dyletswydd ar weithrediadau milwrol a ddiffinnir yn gyfreithiol	69
Pennod 13: Casglu data ac Ystadegau	71
Pennod 14: Llywodraethu ac eiriolaeth cyn-filwyr	72
Adran 1: Llywodraeth a Chyn-filwyr	72
Adran 2: Comisiynwyr Cyn-filwyr	73
Adran 3: Ombwdsmon	74
Pennod 15: Cofio, cydnabod a choffáu	74
Adran 1: Addysg	75
Adran 2: Celfyddydau	75
Adran 3: Treftadaeth	76
Adran 4: Henebion a digwyddiadau cyhoeddus	77
Adran 5: Henebion	77
Rhan Tri: Cydnabod cyfraniad ein cyn-filwyr i gymdeithas	79
Pennod 16: Cydnabod cyn-filwyr	79
Adran 1 Hybu Canfyddiad Cadarnhaol	79
Adran 2: Effaith Mentrau Cydnabod	79
Pennod 17: Y gwerth y mae Cyn-filwyr yn ei roi i'r gweithle	80
Adran 1: Cyn-filwyr yn eich busnes neu sefydliad	80
Y camau nesaf	84

Cyflwyniad

Mae Lluoedd Arfog y DU yn cynnwys pobl sy'n dangos ymrwymiad, dewrder ac ymroddiad i warchod ac amddiffyn ein cenedl. Felly, ar ôl gadael gwasanaeth, mae'n iawn bod yr unigolion hyn yn cael darpariaeth o'r radd flaenaf o wasanaethau, a chymorth priodol yn ystod eu cyfnod pontio i fywyd sifil a thu hwnt, i sicrhau y gallant barhau i ffynnu drwy gydol eu hoes.

Mae lluoedd arfog y DU hefyd yn ffodus i gael gwirfoddolwyr o bob rhan o'r byd i wasanaethu. Daw'r rhain o'n cymydog agosaf at ein cefndryd pellaf yn y Gymanwlad.

Mae personél a theuluoedd y lluoedd arfog yn cael eu cynorthwyo trwy gydol eu gwasanaeth gan y Weinyddiaeth Amddiffyn. Pan fyddant yn gadael y lluoedd arfog mae'r cymorth i unigolion a'u teuluoedd yn cael ei wasgaru ar draws y llywodraeth.

Nid yw ond yn iawn nad yw'r unigolion hynny sydd wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU yn dioddef anfantais am eu hamser i ffwrdd o fywyd sifil, ac yn cael eu cynorthwyo wrth iddynt ddechre i fywyd sifil. Mae llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig yn cydnabod yr heriau unigryw y mae aelodau presennol a chyn-aelodau'r lluoedd arfog a'u teuluoedd yn eu hwynebu. Dyma pam y cafodd cyn-filwyr eu cynnwys yng Nghyfamod y Lluoedd Arfog, a pham mae Llywodraeth y DU wedi ymrwymo ei hun i wneud y DU y lle gorau yn y byd i fod yn gyn-filwr.

Sefydlodd Llywodraeth y DU y Swyddfa Materion Cyn-filwyr i gydgyssylltu polisi cyn-filwyr yn well, dod â'n gwybodaeth am gyn-filwyr at ei gilydd a'i gwella, a darparu gwaith polisi pwrpasol ar gyn-filwyr. Mae'r OVA yn arwain ar y meysydd hynny sydd wedi'u cadw neu ar gyfer Lloegr, Mae'n gweithio mewn partneriaeth ag unedau tebyg mewn gweinyddiaethau datganoledig sy'n cyflawni swyddogaethau tebyg ar gyfer meysydd polisi datganoledig.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn ymdrech gynhwysfawr i gasglu tystiolaeth i ddeall cyn-filwyr, eu hunaniaeth, eu cymunedau a'r gwerth a ddaw yn eu sgîl. Rydym yn ceisio casglu gwybodaeth am faterion presennol i helpu i ddatblygu atebion, ar wasanaethau presennol i werthuso eu heffeithiolrwydd a materion sy'n dod i'r amlwg fel y gallwn sicrhau bod ein strategaethau yn addas ar gyfer y dyfodol.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn canolbwyntio ar gyn-filwyr sy'n byw nawr. Mae gennym ddiddordeb mewn deall eu profiadau ac yn y cymorth y mae cyn-filwyr yn ei gael gan eraill: llywodraethau'r DU a datganoledig, awdurdodau cymwys, elusennau, teuluoedd, grwpiau cymdeithasol, clybiau, cymdeithasau a chyflogwyr.

Bydd Llywodraeth y DU yn ymgorffori'r dystiolaeth a gasglwn yn y ffrydiau tystiolaeth eraill a gasglwn. Bydd hyn yn helpu swyddogion polisi i ddylunio polisiâu gwell i gynorthwyo cyn-filwyr ac atal anfantais.

Amcan polisi trosfwaol

Mae Llywodraeth y DU wedi ymrwymo i wneud y DU y lle gorau yn y byd i fod yn gyn-filwr. Mae'r polisiâu sy'n effeithio ar gyn-filwyr wedi'u lledaenu ar draws adrannau'r llywodraeth ac yn cael eu rheoli'n ganolog, ar lefel ddatganoledig a chan awdurdodau lleol. Rydym am ddod â chydlyniant ar draws y polisiâu hyn, er mwyn cynyddu eu gwerth i gyn-filwyr. Mae hyn yn gofyn am gydweithio ar draws y llywodraeth ac ar bob lefel i gyflawni'n effeithiol ar gyfer ein cyn-filwyr. Dyma pam mae'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr wedi'i gosod yn Swyddfa'r Cabinet i gydgyssylltu'r gwaith hwn yn ganolog yn well.

Mae'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr yn gweithio mewn partneriaeth â'r gweinyddiaethau datganoledig i ddarparu cymorth ledled y DU fel y gall cyn-filwyr fwynhau'r un canlyniadau, ni waeth ble maent yn byw.

Mae ein cyn-filwyr hefyd yn adnodd aruthrol, yn gymdeithasol, yn ddiwylliannol ac yn economaidd. Cânt sgiliau unigryw trwy eu hyfforddiant a'u profiad y mae angen i ni eu harneisio'n well mewn cymdeithas sifil a'r economi er mwyn sicrhau'r budd mwyaf iddynt hwy eu hunain ac i'r wlad.

Cwmpas

Rydym yn canolbwyntio ar feysydd cysylltiedig â chyn-filwyr yn unig. Mae hwn yn gwmpas eang o feysydd polisi, ar draws iechyd, tai ac addysg i grybwyll ychydig. Bydd yr ymgynghoriad hwn yn ceisio tystiolaeth ledled y DU, gan gydnabod yr amrywiaeth mewn gwasanaethau a dulliau gweithredu rhwng gweinyddiaethau datganoledig llywodraeth y DU mewn meysydd polisi datganoledig a dulliau gwahanol o gyflawni gan awdurdodau cymwys.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn cwmpasu cyn-filwyr y DU a chyn-filwyr nad ydynt yn dod o'r DU, eu teuluoedd. At ddibenion yr ymgynghoriad hwn, byddwn yn defnyddio'r llaw-fer "cyn-filwyr a'u teuluoedd" i gyfeirio at y carfannau a grybwyllwyd uchod.

Nid yw'r ymarfer hwn yn ymdrin â phrofiadau, materion, na pholisïau sy'n ymwneud â phersonél y lluoedd arfog sy'n gwasanaethu na'u eu teuluoedd, gan gynnwys teuluoedd mewn profedigaeth y rhai a fu farw wrth wasanaethu.

Y broblem y mae'r llywodraeth yn ceisio ei datrys

Mae mwyafrif helaeth y cyn-filwyr a'u teuluoedd yn trosglwyddo'n llwyddiannus i fywyd sifil. Gwyddom nad yw hynny'n wir am bob cyn-filwr. Mae'r ymgynghoriad hwn yn ceisio tystiolaeth ar anghenion cyn-filwyr, eu teuluoedd. Yn unol â'n hymrwymiad i Gyfamod y Lluoedd Arfog, hoffem wella ein dealltwriaeth o anghenion cyn-filwyr a sut mae polisi presennol yn rhyngweithio â'r anghenion hynny. Mae gennym ddiddordeb arbennig yn y meysydd sy'n cyd-fynd â'r chwe thema allweddol a'r pum ffactor trawsbynciol a amlinellir yn y Strategaeth ar gyfer Ein Cyn-filwyr.

Chwe Thema

- Iechyd a Lles
- Cyflogaeth, Addysg a Sgiliau
- Gwneud Cartref mewn Cymdeithas Sifil
- Cyllid a Dyled
- Cyn-filwyr a'r Gyfraith
- Cymuned a Pherthnasoedd

Pum Ffactor Trawsbynciol

- Cydweithio rhwng sefydliadau
- Cydlynu gwasanaethau cyn-filwyr
- Data ar y gymuned Cyn-filwyr
- Canfyddiad a dealltwriaeth y cyhoedd
- Cydnabod Cyn-filwyr

Cynulleidfa

Mae'r ymgynghoriad hwn yn agored i bawb, ond disgwyliwn iddo fod o ddiddordeb arbennig i:

- Arbenigwyr academiaidd a sefydliadau trydydd sector eraill sy'n canolbwyntio ar faterion cyn-filwyr

- Mae elusennau, awdurdodau cymwys, a grwpiau eraill sy'n darparu gwasanaethau i gyn-filwyr fel arall yn cefnogi.
- Cwmnïau a sefydliadau unigol sy'n cyflogi cyn-filwyr, grwpiau busnes a sefydliadau ymchwil economaidd.
- Cyn-filwyr, grwpiau cyn-filwyr, a'r rhai sy'n darparu cymorth i gyn-filwyr.

Rydym yn croesawu'n arbennig ymatebion sy'n darparu tystiolaeth ategol.

Mae copïau o'r papur ymgynghori yn cael eu hanfon at:

- Bwrdd Cynghori Cyn-filwyr
- Aelodau Bwrdd Cynghori Academaidd Cyn-filwyr
- Swyddfa Cynorthwyo Cyn-filwyr Gogledd Iwerddon
- COBSEO
- Y Lleng Brydeinig Frenhinol
- SSAFA
- Help For Heroes
- Combat Stress
- Veterans' Scotland
- FiMT
- ASDIC
- Elusen Cyflogaeth yr Heddluoedd
- WRAC
- BLESMA
- Cymdeithas Llywodraeth Leol
- COSLA
- Conffederasiwn y GIG
- Universities UK
- Cyngres yr Undebau Llafur
- Siambr Fasnach Prydain
- Cydffederasiwn Diwydiant Prydain
- Ffederasiwn Busnesau Bach
- Ffederasiwn Tai Cenedlaethol
- Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol
- Sefydliad Symudedd Cymdeithasol
- Menter Gymdeithasol y DU
- Canolfan Cyngor ar Bopeth

Gwybodaeth gyffredinol

Pam rydym yn ymgynghori

Amcan yr ymgynghoriad hwn yw datblygu sylfaen dystiolaeth Llywodraeth y DU, i nodi materion, llywio'r gwaith o lunio polisiau a gwerthuso'r cymorth presennol a ddarperir i gyn-filwyr a'u teuluoedd. Bydd y dystiolaeth a gesglir yn rhan o sylfaen dystiolaeth ehangach megis arolygon, cyfrifiad, data academaidd ac economaidd. Bydd hyn yn cefnogi datblygiad polisi yn y dyfodol ar draws y Llywodraeth.

Manylion yr ymgynghoriad

Cyhoeddwyd: 26 Hydref 2023

Ymateb erbyn: 4 Ionawr 2024

Ymholiadau i: veteransconsultation@cabinetoffice.gov.uk

Cyfeirnod yr ymgynghoriad: Cefnogi Ein Cyn-filwyr: Ymgynghoriad

Cynulleidfaoedd: Rydym am glywed gan yr amrediad eang o randdeiliaid, gan gynnwys elusennau, academyddion, busnesau, a chyn-filwyr eu hunain.

Maint tiriogaethol: Mae gennym ddiddordeb mewn casglu dystiolaeth ar sail y DU gyfan.

Sut i ymateb:

Y ffordd symlaf o ymateb i'r ymgynghoriad hwn yw drwy ein holiadur ar-lein gan ddefnyddio'r ddolen isod. Rydym yn annog cyflwyno gwybodaeth ar-lein lle bo modd gan mai dyma'r dull a ffefrir gan y Llywodraeth o dderbyn ymatebion sy'n cefnogi dadansoddiad amserol ac effeithlon. Fel arall, bydd ymatebion trwy e-bost neu ddogfen Microsoft Word trwy e-bost hefyd yn cael eu derbyn. Os ydych yn ymateb trwy e-bost neu ddogfen Microsoft Word, nodwch pa gwestiwn y mae eich ateb yn ymwneud ag ef er mwyn cefnogi dadansoddiad amserol.

Bydd y dystiolaeth a ddaw i law yn cael ei hystyried gan Lywodraeth EM wrth ddatblygu a gwerthuso polisi yn y dyfodol. Wrth ymateb, nodwch a ydych yn ymateb fel unigolyn neu'n cynrychioli barn sefydliad. Bydd eich ymateb yn ddefnyddiol iawn os caiff ei fframio mewn ymateb uniongyrchol i'r cwestiynau a ofynnwyd, er y croesewir sylwadau a thystiolaeth ychwanegol hefyd.

Mae pob cwestiwn yn ddewisol, mae croeso i chi fynd i'r adrannau sydd o'r diddordeb neu'r perthnasedd mwyaf i chi, dylent fod yn ganllaw defnyddiol i'ch ymateb, pa bynnag ffurf.

Ymatebwch ar-lein yn: <https://www.gov.uk/government/consultations/supporting-our-veterans-a-consultation>

neu

E-bostiwch: veteransconsultation@cabinetoffice.gov.uk

Mae ffurflen ymateb ar gael ar dudalen ymgynghori GOV.UK:
<https://www.gov.uk/government/consultations/supporting-our-veterans-a-consultation>

Cyfrinachedd a diogelu data

Mae'n bosibl y bydd gwybodaeth a ddarperir gennych mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn, gan gynnwys gwybodaeth bersonol, yn cael ei datgelu yn unol â deddfwriaeth y DU (Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, Deddf Diogelu Data 2018 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004).

Os ydych am i'r wybodaeth a roddwch gael ei thrin yn gyfrinachol, dywedwch wrthym, ond byddwch yn ymwybodol na allwn warantu cyfrinachedd o dan bob amgylchiad. Ni fydd ymwadiad cyfrinachedd awtomatig a gynhyrchir gan eich system TG yn cael ei ystyried yn gais cyfrinachedd gennym.

Mae'r cwestiynau sy'n rhan o'r adolygiad hwn yn cynnwys ceisiadau am wybodaeth a allai fod yn fasnachol sensitif. Bydd gwybodaeth o'r fath yn cael ei defnyddio gan Swyddfa'r Cabinet at ddibenion llunio polisi a datblygu dadansoddiad yn unig ac ni chaiff ei chyhoeddi mewn ffordd adnabyddadwy unigol.

Byddwn yn prosesu eich data personol yn unol â'r holl gyfreithiau diogelu data perthnasol. Gweler ein [polisi preifatwydd](#).

Mae'n bosibl y bydd setiau data diennw a grëir o'r wybodaeth a gasglwyd drwy'r ymgynghoriad hwn yn cael eu rhannu ag Adrannau Eraill y Llywodraeth i wella'r broses o lunio polisiâu a sicrhau cydlyniad strategol ar draws polisi ym mhob adran. Bydd gwybodaeth yn cael ei rhannu rhwng personoliaethau cyfreithiol yr Ysgrifenyddion Gwladol perthnasol a Changhellor Dugiaeth Caerhirfryn ar ran Swyddfa'r Cabinet.

Y sail gyfreithlon yr ydym yn dibynnu arni i brosesu eich data personol yw erthygl 6(1)(e) o GDPR y DU, sy'n ein galluogi i brosesu data personol pan fo angen hynny er mwyn cyflawni ein tasgau cyhoeddus wrth arfer ein hawdurdod swyddogol.

Byddwn yn crynhoi'r holl ymatebion ac yn cyhoeddi'r crynodeb hwn ar [GOV.UK](#). Bydd y crynodeb yn cynnwys rhestr o enwau neu sefydliadau a ymatebodd, ond nid enwau personol, cyfeiriadau neu fanylion cyswllt eraill pobl.

Mae pob cwestiwn yn ddewisol.

Sicrwydd ansawdd

Mae'r ymgynghoriad hwn wedi'i gynnal yn unol ag egwyddorion [ymgynghori'r llywodraeth](#).

Os oes gennych unrhyw gwynion am y ffordd y cynhaliwyd yr ymgynghoriad hwn, anfonwch e-bost at: veteransconsultation@cabinetoffice.gov.uk

Geirfa

HMG – Llywodraeth Ei Fawrhydi

CO – Swyddfa'r Cabinet

DA - Gweinyddiaeth Ddatganoledig

SG - Llywodraeth yr Alban

LIC - Llywodraeth Cymru

NIE - Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon

OVA - Swyddfa Materion Cyn-filwyr

MOD – Y Weinyddiaeth Amddiffyn

Awdurdod cymwys - corff neu awdurdod sydd â swyddogaethau goruchwyllo neu reoleiddiol yn y Deyrnas Unedig mewn perthynas â gweithgareddau gwasanaeth (ac yn cynnwys yn benodol gorff proffesiynol, cymdeithas broffesiynol neu sefydliad proffesiynol arall, sy'n rheoleiddio mynediad at, neu arferiad, gweithgaredd gwasanaeth).

Awdurdodaeth Disgyblaeth Gwasanaeth - Mae hyn yn cwmpasu holl bersonél Lluoedd Arfog y DU yn ogystal â rhai sifiliaid mewn rhai meysydd dynodedig. Mae'n golygu eu bod yn rhwym i reolau disgyblaeth gwasanaeth a gellir eu rhoi ar brawf mewn llys milwrol am eu torri. Mae enghreifftiau o ardaloedd dynodedig yn cynnwys ar fwrdd llong filwrol ar y dŵr, Irac ac Afghanistan.

Cyn-filwr - Unigolyn sydd wedi gwasanaethu yn lluoedd arfog y DU ond sydd bellach wedi gadael.

Gwasanaeth Statudol - gwasanaethau cyhoeddus sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith ac a ariennir gan y Llywodraeth. Gall y rhain gynnwys gwasanaethau cenedlaethol fel y lluoedd arfog neu ofal iechyd. Mae gan awdurdodau lleol hefyd ddyletswydd statudol i ddarparu amrediad o wasanaethau i'w cymunedau. Gall y rhain gynnwys addysg, gofal cymdeithasol i oedolion, tai, cynnal a chadw ffyrdd a gwasanaethau llyfrgell.

Prawf Cysylltiad Lleol - y prawf y mae Awdurdodau Lleol yn ei ddefnyddio i sefydlu cysylltiad unigolyn ag ardal leol, at ddiben dyrannu tai cymdeithasol.

Tai â Chymorth - llety lle mae preswylwyr yn cael cymorth, goruchwyliaeth neu ofal.

Tai Cymdeithasol - llety â rhenti islaw lefel y farchnad a ddarperir gan gymdeithasau tai neu awdurdodau lleol i unigolion mewn angen.

Teuluoedd Cyn-filwyr - Aelod o deulu unigolyn sydd wedi gwasanaethu yn lluoedd arfog y DU ond sydd wedi gadael y lluoedd arfog ers hynny.

Cwestiynau cyffredinol

Cwestiynau lleoliad

1. Ydych chi'n byw/a ydych wedi'ch lleoli yn y DU?
 - a. Ydw
 - b. Nac ydw
2. [Os "ydw" i C blaenorol] Rhowch ran gyntaf eich cod post: (e.e. Os mai "AB1C 2DE" yw eich cod post - rhowch "AB1C"). Os ydych yn ymateb fel unigolyn, cod post eich cartref ddylai hwn fod. Os ydych yn ymateb ar ran sefydliad, cod post swyddfa'r sefydliad ddylai fod.
3. A ydych yn ymateb fel unigolyn, neu ar ran sefydliad?
 - a. Unigolyn
 - b. Sefydliad

[Cwestiynau i unigolion (Sefydliadau ewch ymlaen i gwestiwn 22)].

Cwestiynau Demograffig

Mae'r adran hon yn gofyn cwestiynau sy'n ymwneud â nodweddion demograffig (e.e. eich cenedligrwydd neu oedran). Bydd y cwestiynau hyn yn ein galluogi i ddadansoddi'r ymatebion yn ôl grwpiau adnabyddadwy. Bydd hyn yn ein galluogi i olrhain unrhyw dueddiadau mewn ymatebion a segmentu'r data fel ei fod yn fwy defnyddiol wrth ddod i gasgliadau wrth ddatblygu polisi.

4. Beth yw eich cenedligrwydd?
 - a. Prydeinig
 - b. Seisnig
 - c. Cymreig
 - d. Albanaidd
 - e. Gogledd iwerddon
 - f. Arall, disgrifiwch
 - g. Gwell gennyf beidio â dweud
5. Beth yw eich rhyw?
 - a. Benyw
 - b. Gwryw
 - c. Gwell gennyf beidio â dweud
6. A yw'ch hunaniaeth rhywedd yr un peth â'ch rhyw adeg eich geni?
 - a. Ydy
 - b. Nac ydy
 - i.
 - c. Gwell gennyf beidio â dweud
 - i. Os nad ydy, nodwch eich hunaniaeth rhywedd: [Testun Rhydd]
7. Faint yw eich oedran?

- a. 17 neu iau
 - b. 18-20
 - c. 21-29
 - d. 30-39
 - e. 40-49
 - f. 50-59
 - g. 60 -69
 - h. 70-79
 - i. 80-89
 - j. 90-99
 - k. 100 neu hŷn
 - l. Gwell gennyf beidio â dweud
8. Beth yw eich grŵp ethnig? (Dewiswch un opsiwn sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu gefndir)
- a. Gwyn
 - i. Seisnig / Cymreig / Albanaidd / Gogledd Iwerddon / Prydeinig
 - ii. Gwyddelig
 - iii. Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
 - iv. Unrhyw gefndir Gwyn arall, disgrifiwch
 - b. Grwpiau ethnig Cymysg / Lluosog
 - i. Gwyn a Du Caribïaidd
 - ii. Gwyn a Du Affricanaidd
 - iii. Gwyn ac Asiaidd
 - iv. Unrhyw gefndir ethnig Cymysg / Lluosog arall, disgrifiwch
 - c. Asiaidd / Asiaidd Prydeinig
 - i. Indiaidd
 - ii. Pacistanaidd
 - iii. Bangladeshaidd
 - iv. Tsieineaidd
 - v. Unrhyw gefndir Asiaidd arall, disgrifiwch
 - d. Du / Affricanaidd / Caribïaidd / Du Prydeinig
 - i. Affricanaidd
 - ii. Caribïaidd
 - iii. Unrhyw gefndir Du / Affricanaidd / Caribïaidd arall, disgrifiwch
 - e. Grŵp ethnig arall
 - i. Arabaidd
 - ii. Unrhyw grŵp ethnig arall, disgrifiwch
 - f. Gwell gennyf beidio â dweud
9. Beth yw eich crefydd?
- a. Dim crefydd
 - b. Cristnogol (gan gynnwys Eglwys Loegr, Catholig, Protestannaidd a phob enwad Cristnogol arall)
 - c. Bwdhaidd
 - d. Hindŵaidd
 - e. Iddewig
 - f. Moslemaidd
 - g. Sikh

- h. Unrhyw grefydd arall, disgrifiwch
- i. Gwell gennyf beidio â dweud

10. Beth oedd galwedigaeth prif enillydd eich cartref pan oeddech tua 14 oed?

- a. Galwedigaethau proffesiynol proffesiynol a thraddodiadol modern fel: athro, nyrs, ffisiotherapydd, gweithiwr cymdeithasol, cerddor, heddwes (ringyll neu uwch), dylunydd meddalwedd, cyfrifydd, cyfreithiwr, ymarferydd meddygol, gwyddonydd, peiriannydd sifil/mecanyddol.
- b. Rheolwyr neu weinyddwyr uwch, canol neu iau fel: rheolwr cyllid, prif weithredwr, perchennog busnes mawr, rheolwr swyddfa, rheolwr manwerthu, rheolwr banc, rheolwr bwyty, rheolwr warws.
- c. Galwedigaethau clerigol a chanolradd fel: ysgrifennydd, cynorthwy-ydd personol, asiant canolfan alwadau, gweithiwr clerigol, nyrs feithrin.
- d. Galwedigaethau technegol a chreffft megis: mecanig modur, plymwr, argraffydd, trydanwr, garddwr, gyrrwr trên.
- e. Galwedigaethau llaw a gwasanaethu arferol, lled-arferol megis: gweithiwr post, gweithiwr peiriant, gwarchodwr diogelwch, gofalwr, gweithiwr fferm, cynorthwy-ydd arlwygo, cynorthwy-ydd gwerthu, gyrrwr HGV, glanhawr, porthor, paciwr, labrwr, gweinydd/gweinyddes, staff bar.
- f. Di-waith hirdymor (wedi hawlio Lwfans Ceisio Gwaith neu fudd-dal diweithdra cynharach am fwy na blwyddyn).
- g. Perchnogion busnesau bach a gyflogodd lai na 25 o bobl megis: perchnogion siopau cornel, cwmnïau plymio bach, perchennog siop adwerthu, perchennog bwyty sengl neu gaffi, perchennog tacsï, perchennog garej.
- h. Eraill megis: wedi ymddeol, nid yw'r cwestiwn hwn yn berthnasol i mi, wn i ddim.
- i. Mae'n well gennyf beidio â dweud.

11. Pa fath o ysgol wnaethoch chi ei mynychu am yr amser mwyaf rhwng 11 ac 16 oed?

- a. Ysgol a redir gan y wladwriaeth neu a ariennir gan y wladwriaeth
- b. Ysgol annibynnol neu ysgol sy'n codi ffi
- c. Ysgol annibynnol neu ysgol sy'n codi ffi, lle cefais fwrsariaeth prawf modd yn cwmpasu 90% neu fwy o gyfanswm cost mynychu trwy gydol fy amser yno
- d. Mynychu ysgol y tu allan i'r DU
- e. Ddim yn gwybod
- f. Mae'n well gen i beidio â dweud.

12. Os gwnaethoch orffen yr ysgol ar ôl 1980, a oeddech yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim ar unrhyw adeg yn ystod eich blynyddoedd ysgol?

- a. Oeddw'n
- b. Nac oeddw'n
- c. Ddim yn berthnasol (wedi gorffen ysgol cyn 1980 neu wedi mynd i ysgol dramor)
- d. Ddim yn gwybod
- e. Mae'n well gen i beidio â dweud.

13. A oes gennych unrhyw gyflyrau iechyd corfforol neu feddyliol neu salwch sy'n para neu y disgwylir iddynt bara 12 mis neu fwy?

- a. Oes
 - b. Nac oes
 - c. Gwell gennyf beidio â dweud
14. [Os "oes" i C blaenorol] A yw unrhyw rai o'ch cyflyrau neu salwch yn lleihau eich gallu i gyflawni gweithgareddau o ddydd i ddydd?
- a. Na
 - b. Ydyn, ychydig
 - c. Ydyn, yn fawr
15. A ydych yn aelod presennol o Lluoedd Arfog rheolaidd neu wrth gefn y DU?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
16. [Os "nac ydw" i C blaenorol] A ydych wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU o'r blaen? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- a. Do, gwasanaethais yn flaenorol yn y lluoedd arfog rheolaidd
 - b. Do, gwasanaethais yn flaenorol yn y lluoedd arfog wrth gefn
 - c. Do, gwasanaethais yn flaenorol yn y Gwasanaeth Cenedlaethol
 - d. Dim un o'r rhai uchod
17. [Os "ydw" i wasanaeth presennol neu flaenorol] Sawl blwyddyn ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU?
- Llai na blwyddyn
 - rhwng 1 a 2 flynedd
 - rhwng 3 a 6 blynedd
 - rhwng 7 a 12 mlynedd
 - rhwng 13 a 24 mlynedd
 - rhwng 25 a 48 mlynedd
 - 49 mlynedd neu fwy
18. [Os "ydw" i wasanaeth presennol neu flaenorol] A oeddech yn ddinesydd y DU trwy gydol eich gwasanaeth yn Lluoedd Arfog y DU?
- a. Oeddwn
 - b. Oeddwn ac roedd gen i ddinasyddiaeth ddeuol hefyd
 - c. Na, ond cefais ddinasyddiaeth y DU yn ystod fy ngwasanaeth
 - d. Na, roeddwn i'n ddinesydd nad oedd yn y DU drwy gydol fy ngwasanaeth
19. Ydych chi'n aelod o'r gymuned y tu allan i'r DU? (e.e. gwladolyn tramor a wirfoddolodd i wasanaethu yn lluoedd arfog y DU)
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - c. Gwell gennyf beidio â dweud
20. [Os "ydw" i gymuned y tu allan i'r DU] Oes gennych chi ddinasyddiaeth y DU nawr?
- a. Oes

- b. Nac oes

Cwestiynau i sefydliadau

- 21. Enw'r sefydliad
(Testun rhydd)
- 22. Beth yw natur eich sefydliad neu wasanaeth yr ydych yn ei ddarparu?
 - a. Testun rhydd
- 23. Pa fath o sefydliad yw hwn?
 - a. Awdurdod cymwys annibynnol
 - b. Awdurdod cymwys y llywodraeth
 - c. Awdurdod lleol
 - d. Busnes neu fenter gymdeithasol sy'n darparu gwasanaethau
 - e. Busnes neu gyflogwr arall
 - f. Elusen
 - g. Academaidd
 - h. Arall (nodwch)
- 24. Os ydych yn sefydliad sy'n darparu gwasanaeth, a allwch chi amcangyfrif faint o ddefnyddwyr y mae eich sefydliad yn eu gwasanaethu?
 - a. Testun rhydd
- 25. Sut glywsoch chi am yr ymgynghoriad hwn?
 - a. E-bost gan yr adran hon
 - b. E-bost o rywle arall
 - c. Rhybudd GOV.UK
 - d. Cylchlythyr
 - e. X (Twitter gynt)
 - f. Arall (nodwch)

26. A yw eich sefydliad yn gyfforddus â chael ei ymatebion i'r ymgynghoriad hwn wedi'u dyfynnu gan y llywodraeth ac yn cael eu priodoli'n gyhoeddus i'ch sefydliad? Er enghraifft, yn ymateb y Llywodraeth i'r ymgynghoriad neu mewn Asesiad Effaith.
- a. Ydy
 - b. Nac ydy
27. Os hoffech i ni gysylltu â chi o bosibl ynghylch ymgysylltu yn y dyfodol ar destun yr ymgynghoriad hwn, rhowch gyfeiriad e-bost: (Sylwer, bydd y data hyn yn cael eu cadw ar wahân i'r data a gasglwyd yng ngweddill yr ymgynghoriad ac ni chânt eu dadansoddi).

Rhan Un: Trawsnewid gwasanaethau i gyn-filwyr

Cefndir

Mae Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig wedi ymrwymo i sicrhau, lle mae gan gyn-filwyr a'u teuluoedd anghenion penodol o ganlyniad i wasanaeth yn Lluoedd Arfog y DU, y gallant, lle bo'n briodol, gael mynediad at wasanaethau pwrpasol sydd ar gael yn rhwydd. Er mwyn cyflawni hyn, mae'r DU a llywodraethau datganoledig a'u partneriaid yn dylunio, comisiynu a darparu gwasanaethau i gyn-filwyr a'u teuluoedd.

Mae nifer o wasanaethau a rhai dyletswyddau statudol wedi'u hanelu at gefnogi cyn-filwyr. Mae adroddiad Ymchwil Tŷ'r Cyffredin ar [Gymorth i Gyn-filwyr y DU](#) yn cynnwys rhagor o fanylion am hyn, ac yn cynnwys meysydd cymorth parhaus a gynigir i gyn-filwyr ar ôl iddynt drosglwyddo i fywyd sifil i ddechrau:

Gofal Iechyd

- Y Gwasanaethau Iechyd Gwladol cyfansoddol ledled y DU sy'n bennaf gyfrifol am ddarparu gofal iechyd i gyn-filwyr, gan gynnwys ar gyfer y rhai yr effeithir arnynt gan anhwylder straen wedi trawma a chyflyrau iechyd meddwl eraill. Mae cymorth penodol i gyn-filwyr sy'n defnyddio gwasanaethau prosthedeg.

Tai

- Mae polisi tai wedi'i ddatganoli; mae'r cymorth sydd ar gael yn amrywio yng Nghymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Gosododd Deddf y Lluoedd Arfog 2021 ddyletswydd ar awdurdodau lleol, wrth arfer swyddogaeth dai berthnasol, i roi sylw dyledus i'r canlynol:
 - (a) rhwymedigaethau unigryw'r lluoedd arfog a'r aberthau a wneir ganddynt,
 - (b) yr egwyddor ei fod yn ddymunol i gael gwared ag anfanteision sy'n codi i'r lluoedd arfog o aelodaeth, neu gyn-aelodaeth, o'r lluoedd arfog, a;
 - (c) yr egwyddor y gellir cyfiawnhau darpariaeth arbennig ar gyfer milwyr gan effeithiau aelodaeth, neu gyn-aelodaeth, o'r lluoedd arfog ar y bobl hynny.

Yn yr Alban, mae canllawiau ar Ddeddf Tai (Yr Alban) 2014 yn nodi y gall landlordiaid ystyried anghenion grwpiau eraill (fel y rhai sy'n gadael y lluoedd arfog) yn ogystal â'r grwpiau ffafriaeth resymol.

Mae dull Llywodraeth Cymru o ddyrannu tai, fel yn Lloegr, yn cael ei lywodraethu gan Ddeddf Tai 1996. Mewn canllawiau, mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn bwysig bod Personél y Lluoedd Arfog sydd wedi'u hanafu'n ddifrifol neu'n anabl yn y Lluoedd Arfog ac sydd ag angen dybryd am dai cymdeithasol yn cael blaenoriaeth uchel o fewn cynlluniau dyrannu Awdurdodau Lleol i gydnabod eu Gwasanaeth. Mae hefyd yn cynghori rhoi blaenoriaeth i bobl sydd ag angen llety o ganlyniad i adael y Lluoedd Arfog a'r rheini ag anaf, cyflwr meddygol neu anabledd y maent wedi'i ddioddef o ganlyniad i wasanaeth yn y lluoedd arfog.

Yng Ngogledd Iwerddon mae'r Cynllun Dethol Tai yn gweithredu fel un porth i mewn i dai cymdeithasol a osodir yn barhaol gan y Weithrediaeth Tai neu unrhyw gymdeithasau tai. Sail statudol y cynllun hwn yw Erthygl 22 o Orchymyn Tai (GI) 1981.

Cyflogaeth

- Mae'r Rhaglen Gwaith ac Iechyd yn rhoi cymorth i bobl yng Nghymru a Lloegr ddod o hyd i swydd a'i chadw. Mae ar gael, yn wirfoddol, i'r rhai â chyflyrau iechyd neu anableddau, ac i grwpiau amrywiol o bobl agored i niwed. Mae cyn-bersonél y lluoedd arfog yn "grŵp blaenoriaeth" ar gyfer y rhaglen hon, sy'n caniatáu "mynediad gwirfoddol cynnar i'r rhaglen ar yr adeg fwyaf priodol yn eu cais i'r rhai a fyddai'n elwa ar gymorth cyflogaeth arbenigol i ddod o hyd i waith." Mae rhaglenni cymorth cyflogaeth wedi'u datganoli yn awr yn yr Alban. Mae gwasanaeth cymorth cyflogaeth Fair Start Scotland yn darparu "cymorth wedi'i deilwra, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn", a ddarperir gan gyrff cyhoeddus, preifat a thrydydd sector o dan naw contract rhanbarthol ar wahân.

Mae'n bosibl y caiff y gwasanaethau hyn eu darparu'n wahanol gan ddibynnu ar eich lleoliad, gyda Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig i gyd yn teilwra eu gwasanaethau i ddiwallu anghenion y meysydd y maent yn eu gweinyddu. Yn lleol wyneb y gwasanaethau hyn fydd cynghorau lleol, ymddiriedolaethau'r GIG, ac awdurdodau cymwys eraill.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn rhoi cyfle i chi dynnu sylw'r Llywodraeth at feysydd lle y credwch fod angen mwy o weithredu, a'r rôl y gallwch ei chwarae i helpu i wneud i hyn ddigwydd. `

Pennod 1: Tai

Mae sicrhau bod pob cyn-filwr yn cael y cyfle i ddod o hyd i le diogel i fyw yn dilyn gwasanaeth yn un o elfennau allweddol trawsnewid llwyddiannus i fywyd sifil boddhaus. Mae polisi tai wedi'i ddatganoli; mae'r cymorth sydd ar gael yn amrywio yng Nghymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Adran 1: Gwybodaeth Gyffredinol am Dai

Cwestiynau i gyn-filwyr unigol

28. Tra yn y gwasanaeth, a gynigiwyd cymorth a chyngor i chi i'ch paratoi ar gyfer sicrhau llety pan adawsoch y gwasanaeth?
- Briff Tai Sifil
 - Gwasanaeth Pontio Amddiffyn
 - Cynllun Cyfeirio'r Weinyddiaeth Amddiffyn
 - Dim un
 - Arall
29. I ba raddau ydych chi'n cytuno / anghytuno bod hyn yn ddefnyddiol?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
30. Yn ystod gwasanaeth, sut allech chi fod wedi cael eich cynorthwyo'n well i gael mynediad at dai, gan gynnwys tai rhent, prynu neu dai cymdeithasol?
31. Ar ôl y gwasanaeth, sut allech chi fod wedi cael eich cynorthwyo'n well i gael mynediad at dai, gan gynnwys tai rhent, prynu neu dai cymdeithasol?
32. A ydych erioed wedi teimlo bod eich statws fel cyn-filwr wedi eich rhoi dan anfantais mewn perthynas â'ch sefyllfa dai?
- Oes, eglurwch eich ateb
 - Na
 - Ddim yn gwybod
33. A ydych erioed wedi cysylltu ag Operation FORTITUDE, y llinell gymorth sy'n cynorthwyo cyn-filwyr i gael tai?
- Os ydych chi, dywedwch wrthym am eich profiad

(Cwestiynau i awdurdodau lleol ac awdurdodau cymwys)

34. A oes gennych unrhyw dystiolaeth ynghylch statws tai cyn-filwyr yn eich ardal? Os oes, rhowch fanylion ychwanegol am y data hyn ac a ydych yn fodlon rhannu hyn â'r OVA. (Peidiwch â rhannu data personol os gwelwch yn dda).
- a. Testun rhydd
35. I ba raddau ydych chi'n teimlo bod digon o wybodaeth ar gael i gyn-filwyr i'w helpu i sicrhau tai? Graddfa:
- a. Hynod ddigonol
 - b. Digonol iawn
 - c. Lled ddigonol
 - d. Ddim yn or-ddigonol
 - e. Ddim yn ddigonol o gwbl
36. A oes rhagor y gallai'r Llywodraeth fod yn ei wneud i alluogi cyn-filwyr i sicrhau tai ar ôl gwasanaeth?
- a. Oes
 - b. Nac oes
 - i. Os oes, eglurwch [Testun rhydd]
37. A ydych chi erioed wedi ymgysylltu ag Operation FORTITUDE, y llinell gymorth sy'n cynorthwyo cyn-filwyr i gael tai?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Os ydych, dywedwch wrthym am eich profiad

Adran 2: Tai Cymdeithasol

Mae tai cymdeithasol yn llety rhent cost isel ar gyfer y rhai na all y sector rhentu preifat na'r farchnad eiddo masnachol ddiwallu eu hanghenion (e.e. cartrefi i'w rhentu ar gyfradd is na chyfradd y farchnad neu dai i'w prynu drwy gynlluniau perchentyaeth cost isel). Darperir tai cymdeithasol ar rent gan awdurdodau lleol a chymdeithasau tai. Mae'r rhan fwyaf o dai cymdeithasol ar rent yn cael eu dyrannu gan awdurdodau lleol er y gallwch wneud cais yn uniongyrchol i gymdeithasau tai mewn rhai achosion.

(Cwestiynau ar gyfer cyn-filwyr unigol)

38. A ydych chi erioed wedi gwneud cais am dŷ cymdeithasol ers i chi ddechrau gwasanaethu fel aelod o Luoedd Arfog rheolaidd neu wrth gefn y DU?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw

39. A ydych yn ymwybodol o statws blaenoriaeth sy'n cael ei gymhwyso i'ch cais oherwydd eich statws fel cyn-filwr?
- Ydw
 - Nac ydw
40. Wrth wneud cais am dŷ cymdeithasol, a wnaethoch chi ddatgelu eich bod yn gyn-filwr?
- Do
 - Naddo
41. A oeddech yn ymwybodol bod cyn-filwyr yn Lloegr wedi'u heithrio rhag profi eu cysylltiad lleol ag awdurdod lleol at ddiben dyrannu tai yn y pum mlynedd cyn eu cais?
- Oeddwn
 - Nac oeddwn
42. Os oeddech yn gymwys ar gyfer eithriad cysylltiad lleol, beth oedd eich profiad? (e.e. A ofynnwyd i chi brofi eich statws fel cyn-filwr? Pa dystiolaeth y gofynnwyd i chi ei darparu i brofi pwy ydych chi fel cyn-filwr? Gawsoch chi eich cyfeirio at gyngor arall oherwydd nad oeddech wedi byw yn yr ardal yn ddigon hir?)
- (Testun rhydd)

(Cwestiynau i awdurdodau lleol ac awdurdodau cymwys):

43. Pa mor aml ydych chi'n gofyn a yw rhywun yn gyn-filwr?
- Byth
 - Anaml
 - Weithiau
 - Yn aml
 - Bob tro
44. Pa dystiolaeth, os o gwbl, y gofynnir i gyn-filwyr ei darparu i gael blaenoriaeth blaenoriaeth neu eithriad o'r prawf cysylltiad lleol?
- ID
 - Tystysgrif gwasanaeth
 - Arall (nodwch)
45. A ydych yn ymwybodol o'r statws blaenoriaeth a roddir i gyn-filwyr sydd wedi'u hanafu, yn sâl neu'n anabl o ganlyniad i'w gwasanaeth?
- Ydw
 - Nac ydw

46. A ydych yn ymwybodol bod cyn-filwyr wedi'u heithrio o gysylltiad lleol am bum mlynedd o'r eiliad y gwneir cais?
- Ydw
 - Nac ydw
47. Pa mor aml ydych chi'n cyfeirio cyn-filwyr at awdurdodau lleol eraill ar sail cysylltiad lleol?
- Byth
 - Anaml
 - Weithiau
 - Yn aml
 - Bob tro
48. Beth yw eich profiad o gymhwyso'r prawf cysylltiad lleol i gyn-filwyr?
- Da iawn
 - Da
 - Ddim yn dda nac yn wael
 - Gwael
 - Gwael iawn
 - Eglurwch eich ateb Testun rhydd (300 gair)

Adran 3: Rhentu Preifat

Mae rhai cyn-filwyr sy'n gadael gwasanaeth yn ceisio sicrhau llety trwy'r sector rhentu preifat. Gall y sector rhentu preifat gynnig llety diogel i gyn-filwyr wrth iddynt ymgartrefu yn ôl i fywyd sifil.

(Cwestiynau ar gyfer cyn-filwyr unigol)

49. Ydych chi erioed wedi bod eisiau sicrhau llety rhent preifat ers i chi ddechrau gwasanaethu fel aelod o Luoedd Arfog rheolaidd neu wrth gefn y DU?
- Do
 - Naddo
50. A wnaethoch chi wynebu unrhyw heriau o ran cael mynediad i lety rhent preifat? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- Dim un
 - Cost y rhent
 - Diffyg blaendal
 - Diffyg cyfeiriadau
 - Diffyg hanes credyd
 - Diffyg argaeledd yn fy ardal
 - Oherwydd fy statws fel cyn-filwr
 - Arall (nodwch)

(Cwestiynau i elusennau, awdurdodau lleol ac awdurdodau cymwys):

51. A ydych chi'n meddwl bod landlordiaid yn llai tebygol o rentu eu heiddo i rywun sy'n nodi eu bod yn gyn-filwr?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Ddim yn gwybod
 - Esboniwch eich ateb

Adran 4: Perchnogaeth Cartref

Mae cyn-filwyr yr un mor debygol â'r boblogaeth gyffredinol o fod yn berchen ar eu cartref eu hunain. Mae'r Llywodraeth wedi ymrwymo i helpu holl bersonél y lluoedd arfog i gael gwybodaeth a chymorth i'w helpu i brynu eu heiddo eu hunain.

(Cwestiynau ar gyfer cyn-filwyr unigol)

52. Ydych chi erioed wedi prynu eich cartref eich hun ers i chi ddechrau gwasanaethu fel aelod o Lluoedd Arfog rheolaidd neu wrth gefn y DU?
- Do
 - Naddo
53. A gawsoch chi unrhyw anawsterau wrth brynu eich cartref yn ymwneud â gwasanaeth? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- Dim un
 - Diffyg cynilion neu flaendal
 - Diffyg hanes credyd
 - Diffyg argaeledd yn fy ardal
 - Diffyg dealltwriaeth o'r broses o brynu cartref
 - Oherwydd fy statws fel cyn-filwr
 - Arall (nodwch)
54. A wnaethoch chi fanteisio ar unrhyw gynllun cymorth gan y llywodraeth, ac eithrio Cymorth i Brynu gan y Lluoedd Arfog?
- Cymorth i Brynu gan y Lluoedd Arfog
 - Rhanberchenogaeth
 - Cynllun Cartrefi Cyntaf
 - Cymorth i Brynu: Benthyciad Ecwiti
 - Cymorth i Brynu: ISA neu ISA Gydol Oes
 - Arall (nodwch)

Adran 5: Digartrefedd a chysgu allan

Cefndir

Er mai cysgu ar y stryd yw'r ffurf fwyaf adnabyddadwy o ddigartrefedd, mae'r diffiniad statudol yn cwmpasu amrediad o wahanol sefyllfaoedd tai. Er mwyn cael ei ystyried yn gyfreithiol ddigartref, mae'n rhaid i unigolyn naill ai fod heb le diogel i fyw ynddo neu'n methu'n rhesymol ag aros yma.

(Cwestiynau ar gyfer cyn-filwyr unigol)

55. Ydych chi'n gyn-filwr sydd â phrofiad o, neu sydd ar hyn o bryd, yn ddigartref neu'n cysgu ar y stryd?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw

[Hidlo: dim ond ar gyfer cyn-filwyr sydd â phrofiad o ddigartrefedd]

56. A ydych chi'n credu bod eich gwasanaeth, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, wedi cyfrannu at y ffaith bod eich profiad yn ddigartref neu'n cysgu ar y stryd?

- a. Ydw (eglwurwch os gwelwch yn dda)
- b. Nac ydw

57. Pa mor hir ar ôl gwasanaeth wnaethoch chi golli eich cartref?

- a. 0-3 blynedd ar ôl gwasanaeth
- b. 4-7 mlynedd ar ôl gwasanaeth
- c. 8-10 mlynedd ar ôl gwasanaeth
- d. 10+ mlynedd ar ôl gwasanaeth

58. Beth oedd y ffactorau a arweiniodd at ddigartrefedd neu gysgu allan? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)

- a. Gadewais y fyddin heb gartref i fynd iddo
- b. Gadewais y carchar heb gartref i fynd iddo
- c. Diffyg arian
- d. Diffyg tai fforddiadwy
- e. Perthynas yn chwalu
- f. Colli swydd neu gyflogaeth
- g. Iechyd meddwl
- h. Dibyniaeth
- i. Arall (nodwch)

59. A oedd eich digartrefedd neu gysgu allan yn ddigwyddiad unigol neu fynych?

- a. Unigol
- b. Mynych

60. A wnaethoch chi wynebu unrhyw heriau o ran sicrhau tai yn dilyn eich profiad o ddigartrefedd neu gysgu allan?

- a. Dim un
- b. Nid oedd unrhyw gartrefi addas i'm cefnogi â fy anghenion penodol
- c. Nid oedd unrhyw gartrefi ar gael yn fy ardal i

- d. Wedi'i atgyfeirio gan fy awdurdod lleol i awdurdod lleol gwahanol
- e. Arall, eglurwch

(Cwestiynau i awdurdodau lleol, awdurdodau cymwys, elusennau, busnesau/mentrau cymdeithasol sy'n darparu gwasanaethau):

61. Beth yw'r achosion mwyaf cyffredin o ddigartrefedd neu gysgu allan yr ydych chi'n gweld cyn-filwyr yn cyflwyno â nhw? Gallwch ddewis hyd at 5 opsiwn.
- a. Adfeddiannu morgeisi
 - b. Diwedd tenantiaeth ar rent
 - c. Landlord sy'n dymuno gwerthu neu ailosod yr eiddo
 - d. Troi allan anghyfreithlon
 - e. Ôl-ddyledion rhent
 - f. Torri tenantiaeth, heb fod yn gysylltiedig ag ôl-ddyledion rhent
 - g. Eiddo gadawedig tenant
 - h. Ddim yn gymwys ar gyfer tai â chymorth mwyach
 - i. Troi allan o dai â chymorth
 - j. Teulu neu ffrindiau ddim yn fodlon nac yn gallu lletya mwyach
 - k. Perthynas â phartner wedi dod i ben (chwalu di-drais)
 - l. Camdriniaeth ddomestig
 - m. Trais neu aflonyddu heb gymhellant hiliol
 - n. Trais neu aflonyddu ar sail hil
 - o. Wedi gadael y sefydliad heb unrhyw lety ar gael
 - p. Wedi gadael Lluoedd EF
 - q. Tân, llifogydd neu argyfwng arall
 - r. Diffyg atgyweirio eiddo
 - s. Arall (nodwch)
 - t. Ddim yn berthnasol
62. Beth yw'r llety sefydlog olaf a feddiannwyd gan y cyn-filwr/cyn-filwyr yr ydych wedi dod ar eu traws yn ceisio cymorth digartrefedd? Dewiswch yr holl opsiynau perthnasol.
- a. Sector rhentu preifat
 - b. Byw gyda theulu
 - c. Sector rhentu cymdeithasol
 - d. Byw gyda ffrindiau
 - e. Perchen-feddiannydd / rhanberchnogaeth
 - f. Llety dros dro
 - g. Llety Cymorth Cenedlaethol i Geiswyr Lloches (NASS).
 - h. Lloches
 - i. Arall (nodwch)
 - j. Ddim yn berthnasol

Adran 6: Tai â Chymorth

Gall tai â chymorth gynnig yr help a'r adnoddau sydd eu hangen ar lawer o gyn-filwyr, boed yn y tymor hir neu'r tymor byr, i'w cael yn ôl ar eu traed a symud i fyw'n annibynnol.

Bydd Llywodraeth y DU yn ymgynghori'n fuan ar fesurau yn Neddf Tai â Chymorth (Goruchwyliaeth Reoleiddiol) 2023. Bydd y Ddeddf yn cyflwyno cynllun trwyddedu a arweinir yn lleol ar gyfer tai â chymorth sy'n bodloni'r diffiniad o lety eithriedig â chymorth yn y Ddeddf. Bydd y cynllun trwyddedu hwn yn cynnwys cydymffurfio â'r Safonau Tai â Chymorth Cenedlaethol, a fydd yn nodi sut beth yw cymorth da mewn tai â chymorth. Rydym yn croesawu barn cyn-filwyr ar yr ymgynghoriad hwn ar ôl iddo gael ei gyhoeddi.

(Cwestiynau ar gyfer cyn-filwyr unigol)

63. Ydych chi erioed wedi byw mewn tai â chymorth?
 - a. Do - (Disgrifiwch y math o dai â chymorth) Testun rhydd (uchafswm o 300 gair)
 - b. Naddo
 - c. Ansicr
64. Os do, pam roedd angen tai â chymorth arnoch yr adeg hon?
Testun rhydd (uchafswm o 250 gair)
65. Beth oedd y llwybr atgyfeirio a ddefnyddiwyd gennych i gael mynediad i dai â chymorth?
 - a. Atgyfeiriwyd gan yr awdurdod lleol
 - b. Atgyfeiriwyd gan y Gwasanaeth Iechyd Gwladol
 - c. Cyfeirio gan elusen
 - d. Hunanatgyfeirio (nodwch sut)
 - e. Arall (rhowch fanylion)

(Cwestiynau i elusennau, awdurdodau cymwys ac awdurdodau lleol):

66. Beth yw'r anghenion cymorth mwyaf cyffredin sydd gan gyn-filwyr? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- a. Cymorth iechyd meddwl
 - b. Cymorth caethiwed
 - c. Cymorth ariannol
 - d. Arall (nodwch)

Pennod 2: Cyflogaeth

Mae gwneud yn siŵr bod pob cyn-filwr sydd eisiau, yn cael mynediad at gyfleoedd i gael gwaith cyflogedig ar ôl eu cyfnod mewn gwasanaeth yn agwedd hollbwysig ar gyflawni trosglwyddiad llwyddiannus i fywyd sifil boddhaus.

Ledled y DU, mae llywodraethau priodol wedi nodi trosglwyddo o Wasanaeth i gyflogaeth sefydlog a boddhaus fel blaenoriaeth. Mae Llywodraeth y DU a phob un o'r CC wedi datblygu eu cynlluniau gweithredu pwrpasol eu hunain i'w rhoi ar waith yn eu hawdurdodaethau. Mae Cynllun Gweithredu Strategaeth Cyn-filwyr yr OVA (2022-2024) yn nodi mai "Cyfleoedd cyflogaeth hirdymor sefydlog ar ôl gwasanaeth yw sylfaen canlyniadau bywyd cadarnhaol i gyn-filwyr, a gwyddom fod cyn-filwyr ledled y wlad yn gadael gwasanaeth â sgiliau ac arbenigedd. sydd o fudd nid yn unig iddyn nhw eu hunain ond ein heconomi hefyd."

Adran 1: Gwybodaeth Cyflogaeth (Cwestiynau ar gyfer Cyn-filwyr Unigol)

67. [Hidlo cwestiwn] Beth yw eich statws cyflogaeth presennol?

- a. Cyflogedig
- b. Hunangyflogedig
- c. Di-waith (am lai na 6 mis)
- d. Di-waith (6 mis neu fwy)
- e. Wedi ymddeol
- f. Mewn addysg neu hyfforddiant
 - i. Os ydych yn ddi-waith, a oes rhwystr sydd wedi eich atal rhag bod yn gyflogedig? (Testun rhydd)

68. A yw bod yn gyn-filwr wedi bod o fantais i chi o ran sicrhau eich rôl cyflogaeth bresennol neu flaenorol?

- a. Cytuno'n gryf
- b. Cytuno
- c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- d. Anghytuno
- e. Anghytuno'n gryf

69. Ydych chi wedi dewis rhannu eich statws fel cyn-filwr neu ymadawr gwasanaeth â'ch cyflogwr presennol? (Eglurwch eich rhesymeg os gwelwch yn dda)

- a. Ydw
- b. Nac ydw
 - i. Os nac ydych, nodwch eich rhesymau
 - Nid oeddwn yn meddwl ei fod yn berthnasol
 - Nid oeddwn yn ei ystyried ar y pryd
 - Roeddwn i'n poeni am stigma
 - Arall (nodwch)

70. A fydddech cystal â graddio i ba raddau yr ydych yn teimlo bod eich cyflogaeth bresennol yn gwneud defnydd llawn o'r sgiliau, cryfderau, profiad a chymwysterau sydd gennych i'w cynnig? (Dewisiadau: Defnydd llawn, Cryn dipyn o ddefnydd, Defnydd cymedrol, Ychydig o ddefnydd, Dim defnydd). Eglurwch eich sgôr (testun rhydd).
71. Hyd y gwyddoch, a oes gan eich cyflogwr unrhyw gymorth cyflogaeth penodol i gyn-filwyr yn ei le? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- Rhaglenni hyfforddi a recriwtio wedi'u teilwra
 - Ymgysylltu ac allgymorth
 - Cynlluniau datblygu talent penodol i gyn-filwyr
 - Rhaglenni hyfforddi a/neu fentora
 - Rhwydweithiau Staff (a elwir hefyd yn Grwpiau Adnoddau Gweithwyr)
 - Hunan-ID o gyn-filwyr yn eich gweithlu gweithwyr
 - Llofnodwr Cyfamod y Lluoedd Arfog
 - Deiliad Gwobr Cynllun Cydnabod Cyflogwr Amddiffyn
 - Arall (eglwurwch os gwelwch yn dda)
72. A oes unrhyw fathau eraill o gymorth y credwch y byddai'n ddefnyddiol i gyflogwyr eu cael ar waith ar gyfer recriwtio cyn-filwyr a datblygu gyrfa? (Disgrifiwch).
73. Efallai y bydd amrywiaeth o ganllawiau neu gymorth wedi bod ar gael i chi yn ystod eich cyfnod o wasanaeth milwrol, i'ch helpu i baratoi ar gyfer gyrfa sifil. Pa mor ddefnyddiol neu andefnyddiol oedd pob math o arweiniad/cymorth? (Os na wnaethoch chi gyrchu'r arweiniad/cymorth, dewiswch 'ddim yn berthnasol') [Cyflwynir mewn fformat matrices]
- Partneriaeth Pontio Gyrfa
 - Defnyddiol iawn
 - Defnyddiol
 - Ddim yn ddefnyddiol nac yn andefnyddiol
 - Andefnyddiol
 - Andefnyddiol iawn
 - Ddim yn berthnasol
 - Briffiadau
 - Defnyddiol iawn
 - Defnyddiol
 - Ddim yn ddefnyddiol nac yn andefnyddiol
 - Andefnyddiol
 - Andefnyddiol iawn
 - Ddim yn berthnasol
 - (Adran Gwaith a Phensiynau) Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, Hyfforddwr Gwaith neu Gynghorydd Cyflogaeth Anabled
 - Defnyddiol iawn
 - Defnyddiol
 - Ddim yn ddefnyddiol nac yn andefnyddiol
 - Andefnyddiol
 - Andefnyddiol iawn
 - Ddim yn berthnasol
 - Elusen neu Grŵp Trydydd Sector

- Defnyddiol iawn
 - Defnyddiol
 - Ddim yn ddefnyddiol nac yn andefnyddiol
 - Andefnyddiol
 - Andefnyddiol iawn
 - Ddim yn berthnasol
- v. Arbenigwr recriwtio cyn-filwyr neu ymadawyr gwasanaeth
- Defnyddiol iawn
 - Defnyddiol
 - Ddim yn ddefnyddiol nac yn andefnyddiol
 - Andefnyddiol
 - Andefnyddiol iawn
 - Ddim yn berthnasol
- vi. Lleoliad gwaith neu raglen gyflogaeth wedi'i deilwra i gyn-filwyr Defnyddiol iawn
- Defnyddiol
 - Ddim yn ddefnyddiol nac yn andefnyddiol
 - Andefnyddiol
 - Andefnyddiol iawn
 - Ddim yn berthnasol

74. A oes mwy y gellid ei wneud i helpu i baratoi cyn-filwyr i sicrhau cyflogaeth ar ôl gwasanaethu? (Testun rhydd)

75. Ydych chi erioed wedi ystyried cychwyn eich busnes eich hun?

- a. Do, ond nid wyf wedi dechrau arni eto
- b. Do, ac mae'n llwyddiannus
- c. Do, ond penderfynais beidio oherwydd rhwystr
- d. Do, ond doeddwn i ddim yn gallu cael cymorth ariannol, e.e. benthyciad banc.
- e. Do, ond nid oedd yn ymarferol
- f. Do, ond y mae eto i droi yn elw
- g. Do, ond rydw i wedi mynd i gyflogaeth ers hynny
- h. Do, ond rydw i nawr mewn addysg
- i. Do, ond rydw i nawr yn ddi-waith
- j. Naddo

76. Yn eich profiad chi, a ydych chi'n credu bod cyn-filwyr yn wynebu unrhyw rwystrau penodol o gymharu â sifiliaid wrth ddechrau busnes?

- a. Ydw (eglwurwch eich ateb - 300 gair)
- b. Nac ydw
- c. Ddim yn gwybod

77. Ar ôl Gwasanaeth ydych chi wedi cychwyn ar unrhyw gwrs astudio? (e.e. graddau israddedig ac ôl-raddedig prifysgol)

- a. Ydw (disgrifiwch - 300 gair)
- b. Nac ydw
- c. Ddim yn gwybod

Pennod 3: Iechyd

Mae'n ddyletswydd arnom i sicrhau bod y rhai sydd wedi'u hanafu, boed yn gorfforol neu'n feddyliol, mewn cysylltiad â'u gwasanaeth, yn cael y gofal a'r cymorth gorau posibl. Mae sicrhau bod cyn-filwyr yn cael y cymorth iechyd a lles cywir yn flaenoriaeth allweddol i'r llywodraeth hon. Mae iechyd yn bennaf yn fater datganoledig. Mae'r holl wasanaethau iechyd gwladol ar draws y DU ar gael i gyn-filwyr a'u teuluoedd.

Adran 1: Iechyd corfforol

Bydd cyn-filwyr yn wynebu llawer o'r un problemau iechyd corfforol â gweddill y boblogaeth, ac maent yn gymwys i dderbyn holl wasanaethau'r GIG. Mae iechyd wedi'i ddatganoli, felly bydd y cymorth pwrpasol sydd ar gael i gyn-filwyr a'u teuluoedd yn amrywio yn dibynnu ar ble rydych chi'n byw.

(Cwestiynau i bawb)

78. Beth yw eich profiad o gymorth iechyd corfforol i gyn-filwyr sydd â phroblemau cysylltiedig â gwasanaeth?
- Da iawn
 - Da
 - Cymedrol
 - Gwael
 - Gwael iawn
 - Esboniwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod
79. A oes rhai cyflyrau corfforol a allai effeithio ar gyn-filwyr nad ydynt, yn eich barn chi, yn cael eu cefnogi'n briodol drwy'r gwasanaethau presennol?
- Oes (eglwchwch eich ateb - 300 gair)
 - Nac oes
 - Ddim yn gwybod
80. A oes unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth cymorth iechyd corfforol ar gyfer cyn-filwyr benywaidd?
- Oes
 - Nac oes
 - Os oes, eglurwch eich ateb

Lloegr yn unig [HIDLO'R CWESTIWN]

Mae Op RESTORE yn darparu gofal meddygol cynhwysfawr i gyn-filwyr sydd â phroblemau iechyd sy'n gysylltiedig â gwasanaeth corfforol.

81. Cyn yr ymgynghoriad hwn, a oeddech yn ymwybodol o Op RESTORE yn Lloegr?
- Oeddwn
 - Nac oeddwn

82. Cyn yr ymgynghoriad hwn, a oeddech yn ymwybodol o'r Panel Prostheteig i Gyn-filwyr yn Lloegr?
- Oeddwn
 - Nac oeddwn
83. Cyn yr ymgynghoriad hwn, a oeddech yn ymwybodol o IPC4V yn Lloegr?
- Oeddwn
 - Nac oeddwn
84. Sut y gellid gwella cymorth iechyd corfforol i gyn-filwyr? (Testun rhydd)

Yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon [HIDLO'R CWESTIWN]

85. A ydych yn ymwybodol o gymorth iechyd corfforol penodol i gyn-filwyr a'u teuluoedd yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon? Os ydych chi, beth?

Adran 2: Iechyd meddwl

Cwestiynau i gyn-filwyr unigol, teuluoedd, elusennau, busnesau a mentrau cymdeithasol sy'n darparu gwasanaethau, awdurdodau lleol, awdurdodau cymwys.

86. Beth yw eich profiad o gymorth iechyd meddwl i gyn-filwyr sydd â phroblemau yn ymwneud â'u cyfnod yn y gwasanaeth?
- Da iawn
 - Da
 - Cymedrol
 - Gwael
 - Gwael iawn
87. A oes rhai cyflyrau iechyd meddwl a allai effeithio ar gyn-filwyr nad ydynt, yn eich barn chi, yn cael eu cefnogi'n briodol drwy'r gwasanaethau presennol? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- Gorbryder
 - Iselder
 - Anhwylder Deubegwn
 - Anhwylder Straen Wedi Trawma (PTSD)
 - Sgitsoffrenia
 - Seicosis
 - Straen
 - Caethiwed i alcohol, cyffuriau a gamblo
 - Anhwylder personoliaeth
 - Profedigaeth
 - ADHD
 - OCD
 - Hunan-niweidio

- n. Dementia
 - o. Anhwylder bwyta
 - p. Arall (nodwch)
88. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod stigma yn gysylltiedig â cheisio cymorth iechyd meddwl yn y gymuned cyn-filwyr?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Niwtral
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
 - f. Ddim yn gwybod
89. A oeddech chi eisoes yn ymwybodol o'r ddarpariaeth iechyd meddwl ar gyfer cyn-filwyr yn eich ardal cyn yr ymgynghoriad hwn (e.e. Op COURAGE yn Lloegr, neu wasanaethau eraill mewn mannau eraill)?
- a. Oeddw'n
 - b. Nac oeddw'n
90. Sut y gellid gwella cymorth iechyd meddwl i gyn-filwyr?
- a. Testun rhydd
91. A oes unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth cymorth iechyd meddwl ar gyfer cyn-filwyr benywaidd?
- a. Oes (Eglurwch - uchafswm o 350 gair)
 - b. Nac oes

Adran 3: Ymwybyddiaeth o'r GIG

Mae'n hanfodol, os ydym yn mynd i roi cymorth priodol i gyn-filwyr sydd angen cymorth iechyd meddwl neu gorfforol, bod ein gwasanaethau iechyd yn ymwybodol o'r opsiynau penodol i gyn-filwyr sydd ar gael iddynt.

92. Yn eich profiad chi, i ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod staff mewn ysbytai i gyn-filwyr yn ymwybodol o wasanaethau cymorth i gyn-filwyr?
- 1. Cytuno'n gryf
 - 2. Cytuno
 - 3. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - 4. Anghytuno
 - 5. Anghytuno'n gryf
93. Yn eich profiad chi, i ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod staff mewn meddygfeydd teulu yn ymwybodol o wasanaethau cymorth cyn-filwyr a chyn-filwyr?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno

e. Anghytuno'n gryf

(Ar gyfer awdurdodau cymwys)

94. Beth yw'r rhwystrau i godi ymwybyddiaeth ar draws y GIG?
a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)
95. A allwch amcangyfrif yr amser yr ydych eisoes wedi'i neilltuo i godi ymwybyddiaeth yn eich Ymddiriedolaeth neu bractis meddyg teulu?
96. Os ydych wedi dyrannu adnoddau i godi ymwybyddiaeth, a ydych yn teimlo bod hwn wedi bod yn fuddsoddiad gwerth chweil?
i. Ydw
ii. Nac ydw
iii. Ansicr
97. A ydych chi wedi rhoi unrhyw fentrau arbennig o effeithiol ar waith?
a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)
98. Beth arall y gellir ei wneud i godi ymwybyddiaeth ar draws y GIG?
a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)

Adran 4: Pontio

Wrth i bersonél y lluoedd arfog adael y lluoedd arfog mae'n bwysig eu bod yn ymwybodol o ba wasanaethau gofal iechyd sydd ar gael iddynt. Yn yr un modd, mae gwasanaethau iechyd sifil yn cael yr wybodaeth sydd ei hangen arnynt i gynorthwyo cyn-filwyr a'u teuluoedd.

99. Beth, os o gwbl, yw'r prif rwystrau i gyn-filwyr gael mynediad at ofal iechyd o fewn y ddwy flynedd gyntaf ar ôl gadael y fyddin?
a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)
100. Beth arall, os o gwbl, y gellid ei wneud i wella mynediad at ofal iechyd ar ôl y cyfnod pontio?
a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)

(Ar gyfer awdurdodau cymwys)

101. A oes unrhyw faterion sy'n codi'n rheolaidd ynghylch cyn-filwyr sy'n cofrestru â gwasanaethau iechyd?
a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)

Adran 5: Cyn-filwyr mewn Gofal

Ar gyfer cyn-filwyr sy'n derbyn gofal, gan gynnwys y rhai mewn sefydliadau byw hŷn, mae 8% o'r rhai mewn cartrefi gofal yn gyn-filwyr. Mae preswylid cyn-filwyr yn annhebygol o fod o ganlyniad uniongyrchol i'w gwasanaeth. Serch hynny, rydym am sicrhau bod y cymorth priodol ar gael, lle bo angen, i ystyried eu profiadau o wasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU.

Ar gyfer cyn-filwyr sy'n derbyn gofal arall, eu teuluoedd, a'r rhai sy'n darparu gofal, rydym yr un mor awyddus i ddeall eich anghenion a'ch profiadau yn well.

Cwestiwn i bawb

102. A ydych yn ymwneud â gofalu am gyn-filwyr, neu a oes gennych brofiad o ofalu amdanynt? (e.e. fel darparwr gwasanaeth, aelod o deulu cyn-filwr mewn gofal, neu ofalwr). (HIDLO'R CWESTIWN)
- Ydw
 - Nac ydw

(Cwestiynau i'r rhai sy'n ymwneud â darparu gofal i gyn-filwr)

103. A ydych yn teimlo bod digon o gymorth i gyn-filwyr mewn gofal?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Os nac ydych, eglurwch eich ateb

(Cwestiynau i unigolion)

104. Ydych chi'n gyn-filwr mewn gofal? (Hidlo'r cwestiwn)
- Ydw
 - Nac ydw
105. Pa fath o ofal ydych chi'n ei dderbyn? (Testun rhydd - 350 gair ar y mwyaf)
106. Pwy sy'n darparu'r gofal hwn?
- Teulu a/neu ffrindiau
 - Darparwr gofal
 - Arall (nodwch)
107. A yw eich angen am ofal o ganlyniad i wasanaethu yn y fyddin?
- Ydy
 - Nac ydy
108. Ydych chi'n teimlo eich bod yn derbyn y cymorth cywir?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Os nad ydych, eglurwch eich ateb.

(Cwestiynau i awdurdodau lleol ac awdurdodau cymwys)

109. A oes mathau penodol o gymorth yr hoffech eu gweld yn cael eu cynnig yn ehangach i gyn-filwyr mewn lleoliadau gofal?
- Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)
110. A oes rhwystrau rhag cyflwyno cymorth penodol i gyn-filwyr?
- Testun rhydd (uchafswm o 500 gair)
 -

Pennod 4: Cyllid a Lles

Mae pontio o'r Lluoedd Arfog yn dechrau cyfnod sylweddol o newid i'r rhai sy'n gadael y lluoedd arfog. Mae'n hanfodol sicrhau bod gan bawb sy'n gadael gwasanaeth y sgiliau sydd eu hangen i fod yn ariannol gadarn a gwydn. Mae'n bwysig fod cyn-filwyr yn ymwybodol o'r amrediad llawn o gynigion gan lywodraeth y DU, Gweinyddiaethau Datganoledig ac Awdurdodau Lleol, gan gynnwys budd-daliadau, pensiynau ac iawndal, a'u bod yn gallu cael mynediad atynt.

Adran 1: Pensiynau ac Iawndal

Ers 1975, mae holl Personél y Lluoedd Arfog wedi'u cofrestru'n awtomatig i Gynllun Pensiwn y Lluoedd Arfog ac yn wahanol i bron bob cynllun arall, maent yn talu 0% mewn cyfraniadau bob mis. I rai, yn dibynnu ar ddyddiadau a hyd eu gwasanaeth, bydd eu pensiwn hefyd yn darparu taliad ymadael cynnar neu bensiwn ar unwaith, tra bod holl Gynlluniau Pensiwn y Lluoedd Arfog yn darparu ar gyfer buddion salwch a goroeswyr. Mae rhai buddion a thaliadau o dan Gynlluniau Pensiwn y Lluoedd Arfog yn awtomatig tra bod rhaid hawlio eraill yn rhagweithiol gan y Weinyddiaeth Amddiffyn.

Mae gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i wella cyfathrebu ar ac am Gynlluniau Pensiwn y Lluoedd Arfog. Yn 2015, cafodd rheolau pensiwn eu diwygio'n rhagolygol i alluogi holl weddwon y Lluoedd Arfog sy'n cyd-fyw neu'n ailbriodi yn ddiweddarach i gadw buddion eu goroeswr am oes.

(Cwestiynau i bawb)

111. I ba raddau ydych chi'n meddwl bod cyn-filwyr yn deall eu hawl i bensiwn y Lluoedd Arfog?
 - a. Dealltwriaeth ardderchog
 - b. Dealltwriaeth dda
 - c. Dealltwriaeth gyfyngedig
 - d. Dealltwriaeth wael
 - e. Dim dealltwriaeth
 - f. Ddim yn gwybod

112. I ba raddau ydych chi'n meddwl bod personél y Lluoedd Arfog a chyn-filwyr yn cael eu cynorthwyo i wneud penderfyniadau gwybodus sy'n effeithio ar werth eu pensiwn Lluoedd Arfog?
 - a. Llawer o gymorth
 - b. Rhywfaint o gymorth
 - c. Dim cymorth
 - d. Ddim yn gwybod

113. I ba raddau ydych chi'n meddwl bod personél y Lluoedd Arfog a chyn-filwyr sydd wedi'u hanafu yn cael eu cynorthwyo i wneud penderfyniadau gwybodus ynghylch rheoli eu dyfarniadau iawndal?
 - a. Llawer o gymorth
 - b. Rhywfaint o gymorth

- c. Dim cymorth
 - d. Ddim yn gwybod
114. Beth yw eich canfyddiad o'r broses hawlio?
- a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)
115. Sut ydych chi'n meddwl y gellid gwella'r cyfathrebiadau swyddogol ynghylch cynlluniau pensiwn ac iawndal y Lluoedd Arfog ymhellach?
- a. Testun rhydd (uchafswm o 350 gair)

Adran 2: Budd-daliadau nawdd cymdeithasol

Bob blwyddyn mae tua 15,000 o bobl yn gadael y Lluoedd Arfog, rhai ag anafiadau a chyflyrau sy'n golygu bod angen cymorth ychwanegol ar y cyn-filwr.

Mae nifer o fentrau wedi'u cyflwyno i gynorthwyo lles cyn-filwyr yn well drwy'r system budd-daliadau nawdd cymdeithasol. Mae hyn yn cynnwys sefydlu Taliad Annibyniaeth y Lluoedd Arfog (AFIP), sy'n sicrhau bod cyn-filwyr a anafwyd yn ddifrifol ers 6 Ebrill 2005 yn derbyn taliadau parhaus yn awtomatig i helpu â chostau ychwanegol sy'n gysylltiedig â'u hanafiadau. Mae cyn-filwyr sy'n cael Taliadau Incwm Gwarantiedig Cynllun Iawndal y Lluoedd Arfog a thaliadau Cynllun Pensiwn Rhyfel hefyd wedi'u heithrio o'r cap budd-daliadau, yr asesiad ariannol ar gyfer cymhwysedd Credyd Cynhwysol (UC), a phrofion modd ar gyfer cymorth gofal cymdeithasol ym Mhrydain Fawr.

Yn ogystal, mae Hyrwyddwyr y Lluoedd Arfog ar draws rhwydwaith y Ganolfan Byd Gwaith yn meithrin gallu staff yn eu hardaloedd, yn ymdrin â rhai hawliadau, yn cynorthwyo cyn-filwyr i mewn i waith, ac yn helpu i ddatrys achosion cymhleth lle bo angen.

Ar gyfer cyn-filwyr o'r tu allan i'r DU a'u teuluoedd, mae gadael Lluoedd Arfog y DU yn arwain at gollu eu heithriad rhag rheolaeth fewnfudo'r DU. Mae hyn yn golygu na allant gael cymorth statudol tra bod eu statws mewnfudo yn cael ei ystyried.

(Cwestiynau i bawb)

116. I ba raddau ydych chi'n meddwl bod cyn-filwyr yn ymwybodol o'r budd-daliadau nawdd cymdeithasol a budd-daliadau eraill y wladwriaeth y mae ganddynt hawl iddynt?
- a. Ymwybodol iawn
 - b. Ychydig yn ymwybodol
 - c. Ddim yn ymwybodol
 - d. Ddim yn gwybod
117. I ba raddau ydych chi'n meddwl bod pobl sy'n delio â hawliadau a/neu aseswyr meddygol yn deall bywyd milwrol a buddion milwrol?
- a. Dealltwriaeth ardderchog
 - b. Dealltwriaeth dda
 - c. Dealltwriaeth gyfyngedig
 - d. Dealltwriaeth wael
 - e. Dim dealltwriaeth
 - f. Ddim yn gwybod

118. A ydych yn meddwl bod rhwystrau i gyn-filwyr rhag hawlio nawdd cymdeithasol a budd-daliadau eraill y wladwriaeth?
- Ydw
 - Na [Eglurwch eich ateb]
119. A ydych yn meddwl bod y cymorth y gall cyn-filwyr ei gael drwy fudd-daliadau nawdd cymdeithasol yn ddigonol i'w cynorthwyo mewn bywyd sifil?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Eglurwch eich ateb (uchafswm o 350 gair)
 - Ddim yn gwybod

Adran 3: Ymgysylltu Economaidd

Cyfleoedd cyflogaeth hirdymor sefydlog ar ôl Gwasanaeth yw sylfaen canlyniadau bywyd cadarnhaol i gyn-filwyr, gyda buddion statudol yn darparu cymorth i'r rhai sydd naill ai'n methu â gweithio neu sydd ag anghenion ychwanegol yn deillio o wendidau penodol.

Cerdyn Rheilffordd Cyn-filwyr a gostyngiadau eraill

Er mwyn helpu cyn-filwyr i ymgysylltu'n llawn â'r economi a chymdeithas, yn 2020 cyflwynwyd y Cerdyn Rheilffordd i Gyn-filwyr gan roi gostyngiad o $\frac{1}{3}$ oddi ar y rhan fwyaf o docynnau trên i gyn-filwyr cymwys ledled Cymru, Lloegr a'r Alban. Yng Ngogledd Iwerddon, mae cyn-filwyr sy'n cael taliadau iawndal milwrol parhaus sy'n byw'n barhaol yng Ngogledd Iwerddon yn gymwys i deithio am ddim ar drafnidiaeth gyhoeddus. Mae cyn-filwyr sy'n byw yn Llundain ac sy'n derbyn dyfarniadau iawndal milwrol yn gymwys i deithio am ddim ar unrhyw adeg ar wasanaethau Transport for London a gwasanaethau National Rail yn Llundain, gyda phrisiau gostyngol ar River Services. Mae Gwasanaeth Gostyngiad Amddiffyn swyddogol y Weinyddiaeth Amddiffyn yn darparu gostyngiadau ar-lein ac ar y stryd fawr i aelodau'r Lluoedd Arfog, cyn-filwyr a'u teuluoedd, ar amrediad o wyliau, nwyddau a gwasanaethau, megis pecynnau band eang.

Cwestiynau i gyn-filwyr unigol

120. Ydych chi'n ymwybodol o'r gostyngiadau sydd ar gael?
- Ydw
 - Nac ydw
121. A oes unrhyw rwystrau sy'n ymwneud â theithio yn unig, sydd wedi'ch atal chi fel cyn-filwr rhag ymgeisio am swydd o'ch dewis neu dderbyn swydd o'ch dewis?
- Oes
 - Nac oes
122. A oes unrhyw enghreifftiau o arfer gorau o ran darparu trafnidiaeth gyhoeddus i gyn-filwyr mewn mannau eraill y gallwch eu hamlygu?
- Testun rhydd

Rhyddhad Yswiriant Gwladol

Yn 2021, cyflwynodd y Llywodraeth ryddhad cyfradd sero am flwyddyn ar Gyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 1 ar gyfer cwmnïau sy'n llogi cyn-filwyr yn eu blwyddyn gyntaf o gyflogaeth ar ôl gadael y Lluoedd Arfog.

Cwestiwn i bawb

123. Oeddech chi'n ymwybodol o'r Cynllun Rhyddhad Treth Yswiriant Gwladol?
- Oeddwn
 - Nac oeddwn

Cwestiwn i gyn-filwyr unigol

124. Ydych chi erioed wedi cyfeirio at y Cynllun Rhyddhad wrth wneud cais am swydd fel un o fanteision posibl eich cyflogaeth?
- Do
 - Naddo

(Cwestiynau i fusnesau / cyflogwyr, busnes a menter gymdeithasol sy'n darparu gwasanaethau)

125. A oes rhwystrau yn eich atal rhag gwneud cais am Ryddhad Yswiriant Gwladol?
- Oes
 - Nac oes
126. Os ydych yn cyflogi unrhyw gyn-filwyr, a yw'r Rhyddhad Yswiriant Gwladol hwn wedi gwneud gwahaniaeth i'ch penderfyniad i'w recriwtio?
- Ydy
 - Nac ydy

Pennod 5: Cyfiawnder

Cefndir

Yng Nghynllun Gweithredu Strategaeth Cyn-filwyr 2022-24, addawodd y Llywodraeth “sicrhau bod y cymorth cywir ar gael i'r rhai sydd yn y system cyfiawnder troseddol: lleihau'r risg o aildroseddu, deall pam mae rhai cyn-filwyr yn dod i mewn i'r system a gwneud mwy i'w atal”. Mae systemau cyfiawnder troseddol yr Alban a Gogledd Iwerddon wedi'u datganoli i senedd yr Alban a chynulliad Gogledd Iwerddon yn y drefn honno.

Er bod nifer y cyn-filwyr yn y system cyfiawnder troseddol yn gymharol fach, mae angen cymorth pwrpasol ar lawer ohonynt i ymdrin ag etifeddiaeth eu gwasanaeth yn y fyddin. Er mwyn rhoi'r cymorth gorau i gyn-filwyr a lleihau aildroseddu, mae angen i ni ddeall sut mae'r system cyfiawnder troseddol yn ymateb i ac yn gweithio gyda chyn-filwyr sy'n dod i gysylltiad â hi.

Adran 1: Carchardai a'r Gwasanaeth Prawf

Cwestiynau i unigolion, awdurdodau cymwys, awdurdodau lleol, elusennau ac academyddion

127. A ydych yn ymwybodol o'r gwasanaethau sydd ar gael i gyn-filwyr yn y system gyfiawnder?
 - a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - c.

128. A oes unrhyw rwystrau i gyn-filwyr gael mynediad at gymorth yn y system gyfiawnder?
 - a. Oes
 - b. Nac oes
 - c. Ddim yn gwybod
 - i. Esboniwch eich ateb

129. A ydych yn ymwybodol o unrhyw anghenion cyn-filwyr yn y system gyfiawnder nad ydynt yn cael sylw?
 - a. Ydw (Testun rhydd)
 - b. Nac ydw
 - c. Ddim yn gwybod

130. Beth arall y gellid ei wneud i nodi a chynorthwyo cyn-filwyr sydd mewn perygl o ymddwyn yn droseddol pan fyddant yn trosglwyddo o wasanaeth milwrol i'r gymuned, neu ddalfa filwrol i'r gymuned?

131. Beth arall, os o gwbl, y gellid ei wneud i gynorthwyo cyn-filwyr sy'n cael eu rhyddhau o wasanaeth milwrol ar gyfer materion disgyblu a/neu faterion sy'n ymwneud â throseddau?
132. A oes unrhyw rwystrau i adfer neu ailsefydlu cyn-filwyr sy'n ymwneud â'r system gyfiawnder?

Cwestiynau i elusennau, awdurdodau cymwys, awdurdodau lleol

133. A oes gan eich sefydliad wybodaeth neu brofiad o garchardai a'r gwasanaeth prawf, neu brofiadau cyn-filwyr yn y system cyfiawnder troseddol? (HIDLO'R CWESTIWN)
- Oes
 - Nac oes
134. A oes rhwystrau i gofnodi hunaniaeth cyn-filwyr yn y carchardai a systemau prawf (neu systemau cyfatebol fel Justice Social work yn yr Alban) neu waith cyfiawnder cymdeithasol?
- Oes (eglwch os gwelwch yn dda)
 - Nac oes
 - Ddim yn gwybod
135. A oes unrhyw gyfleoedd yn ystod y broses o recriwtio i'r fyddin a allai helpu i nodi cyn-filwyr sy'n agored i niwed i ddarparu cymorth priodol yn ystod gwasanaeth? (Testun rhydd)
136. A oes unrhyw rwystrau i'ch sefydliad sy'n eich atal neu'n eich atal rhag darparu gwasanaethau i'r rhai yr aseswyd eu bod yn Risg Canolig neu Uchel o Niwed Difrifol? (Testun rhydd)

Pennod 6: Cyn-filwyr a Chyfamod y Lluoedd Arfog

Mae Cyfamod y Lluoedd Arfog yn ddatganiad o'r rhwymedigaeth foesol sy'n bodoli rhwng y genedl, y Llywodraeth a'r Lluoedd Arfog. Fe'i cyhoeddwyd ym mis Mai 2011, ac roedd Deddf y Lluoedd Arfog y flwyddyn honno yn ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol adrodd yn flynyddol i'r Senedd ar effeithiau aelodaeth neu gyn-aelodaeth o'r Lluoedd Arfog mewn meysydd penodol. Cryfhawyd y gyfraith hon ymhellach gan Ddeddf y Lluoedd Arfog 2021, a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i rai cyrff cyhoeddus roi sylw dyledus i egwyddor y Cyfamod mewn agweddau ar iechyd, tai ac addysg. Yr egwyddorion a amlinellir yn y ddeddfwriaeth yw

- (a) rhwymedigaethau unigryw y lluoedd arfog, ac aberthau a wneir ganddynt;
- (b) yr egwyddor ei bod yn ddymunol dileu anfantais sy'n codi i filwyr o fod yn aelod, neu'n gyn-aelod, o'r lluoedd arfog;
- (c) yr egwyddor y gellir cyfiawnhau darpariaeth arbennig ar gyfer milwyr gan effeithiau aelodaeth, neu gyn-aelodaeth, o'r lluoedd arfog ar y bobl hynny.

Mae'r llywodraeth wedi ymrwmo i egwyddorion y Cyfamod sy'n cwmpasu cyn-filwyr. Mae hyn yn golygu na ddylai cyn-filwyr ddiodeff unrhyw anfantais o'i gymharu â sifiliaid a chael ystyriaeth arbennig lle bo'n briodol; mae'r llywodraeth hefyd wedi ymrwmo i wneud y DU y lle gorau yn y byd i fod yn gyn-filwr.

(Cwestiynau i bawb)

- 137. A oeddech yn ymwybodol o'r Cyfamod a'i fod yn cynnwys cyn-filwyr cyn yr ymgynghoriad hwn?
 - a. Oeddwn
 - b. Nac oeddwn
- 138. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod y Cyfamod yn darparu ar gyfer anghenion cyn-filwyr?
 - a. Cytuno'n Gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
- 139. A oes gennych dystiolaeth bod unrhyw gyfyngiadau i'r Cyfamod o ran darparu cymorth i gyn-filwyr neu feysydd lle gallai'r llywodraeth fynd ymhellach?
 - a. [Testun rhydd - Darparwch dystiolaeth i gefnogi eich ateb]
- 140. A oes gennych unrhyw farn arall ar y Cyfamod o ran cyn-filwyr?

(Cwestiynau i bob sefydliad)

- 141. A ydych yn llofnodwr Cyfamod y Lluoedd Arfog? (HIDLO'R CWESTIWN)
 - a. Ydw
 - b. Nac ydw

Cwestiynau i bob sefydliad a atebodd yn gadarnhaol i'r cwestiwn uchod a phob awdurdod lleol a chymwys

- 142. Pa mor hawdd ydych chi wedi ei chael hi i gyflawni eich ymrwymadau o dan y Cyfamod?

- a. Hynod o hawdd
 - b. Hawdd
 - c. Ddim yn Hawdd nac yn Anodd
 - d. Anodd
 - e. Eithriadol o Anodd
143. A fu unrhyw anawsterau penodol o ran cyflawni eich ymrwymadau i gyn-filwyr o dan y Cyfamod?
144. A oes unrhyw enghreifftiau o arferion gorau o ran cyflawni eich ymrwymadau i gyn-filwyr o dan y Cyfamod y gallwch eu rhannu?
145. A fu unrhyw gyfyngiadau i'r Cyfamod o ran darparu cymorth i gyn-filwyr?

Cydraddoldeb (pob un)

146. A oes unrhyw faterion neu brofiadau eraill y credwch y dylid eu hystyried ymhellach mewn perthynas ag unrhyw un o'r penodau blaenorol (tai, cyflogaeth, iechyd, cyllid a lles neu gyfiawnder), a phrofiadau cyn-filwyr sydd hefyd â nodweddion gwarchoddedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw, neu gyfeiriadedd rhywiol), a/neu sy'n cael eu tangynrychioli yn y gymuned filwrol (er enghraifft, menywod a lleiafrifoedd ethnig)? [osgowch ddarparu gwybodaeth bersonol neu enwi pobl]

Rhan Dau: Deall ein cymuned cyn-filwyr

Cefndir

Mae gan gyn-filwyr a'u teuluoedd amrediad eang o gefndiroedd ac rydym am ddeall yn well elfennau pwysig hunaniaeth cyn-filwyr, y cymunedau y maent yn eu cynrychioli a sut i'w cynorthwyo'n effeithiol.

Gall cyn-filwyr o wahanol wasanaethau, llongau, sgwadronau a chatrodau i gyd ffurfio eu cymunedau eu hunain o fewn y boblogaeth ehangach o gyn-filwyr. Gall cymunedau hefyd ffurfio o amgylch profiadau a rennir megis cyn-filwyr o wrthdaro neu weithrediadau penodol, arbenigeddau a phroffesiynau fel llongau tanfor neu beilotiaid, neu ddiddordebau a gweithgareddau personol. Gall cymunedau hefyd ffurfio o amgylch hunaniaethau cyffredin penodol y bydd rhai cyn-filwyr yn eu rhannu, megis tarddiad ethnig, cyfeiriadedd rhywiol, neu anabled. Gall cymunedau fel y rhain ddarparu mecanweithiau cymorth pwysig, brawdgarwch a helpu i alluogi cyn-filwyr i drosglwyddo i fywyd sifil.

Mae'r Llywodraeth eisoes wedi cymryd camau sylweddol i gyflawni ei haddewid i ddeall aelodau'r gymuned cyn-filwyr yn well. Mae'r rhain yn cynnwys dadansoddiad o Gyfrifiad Cymru a Lloegr 2021, yr Arolwg Cyn-filwyr ar brofiad bywyd cyn-filwyr a'r defnydd o wasanaethau statudol, ac ymchwil a gomisiynwyd i gyfradd marwolaethau cyn-filwyr o ganlyniad i hunanladdiad, cam-drin alcohol a chamddefnyddio cyffuriau, a phrofiadau cyn-filwyr nad ydynt yn dod o'r DU, o leiafrifoedd ethnig a chyn-filwyr benywaidd. Gyda mewnwelediadau newydd yn dod i'r amlwg o'r gwaith hwn a phrosiectau eraill dros y ddwy flynedd nesaf, bydd y Llywodraeth mewn sefyllfa lle gall ymateb hyd yn oed yn fwy effeithiol i'r materion a'r rhwystrau a wynebir gan garfannau penodol o'r boblogaeth cyn-filwyr. Un o gynhyrchion arwyddocaol y gwaith hwn fydd cyflawni'r Strategaeth Merched Cyn-filwyr gyntaf erioed yn 2024, ac mae'r OVA hefyd wedi nodi ei bwriadau data ac ymchwil tymor hwy drwy'r [Fframwaith Data ac Ymchwil 2022-28](#).

Pennod 7: Sgiliau Bywyd Ôl-Wasanaeth

Mae Lluoedd Arfog y DU yn darparu cyfleoedd gyrfa rhagorol ac eang mewn amrediad o feysydd. Mae hyn yn aml yn rhoi sgiliau gwerthadwy iawn i gyn-filwyr yn yr economi yn ogystal â'u helpu i ddod yn unigolion cyflawn sy'n gallu adeiladu bywyd sifil yn hawdd. Fodd bynnag, mae llywodraeth y DU yn cydnabod bod bywyd milwrol yn unigryw. Gall y newid o'r bywyd milwrol tra strwythuredig hwnnw tuag at fywyd sifil, yn enwedig ar ôl cyfnod hir mewn gwasanaeth, olygu bod cyn-filwyr yn anghyfarwydd â'r systemau neu'r llwybrau mynediad i gael mynediad at gyfleoedd gwaith, tai neu wasanaethau eraill.

Bydd cyn-filwyr yn agored i lawer o'r un problemau â'r boblogaeth gyffredinol, ac efallai y byddant yn dod ar eu traws, sy'n ganlyniad ffactorau economaidd a chymdeithasol ehangach yn hytrach na gwasanaeth milwrol. Mae hyn yn cynnwys heriau costau byw cyfredol. Fodd bynnag, yn ystod gwasanaeth, mae llawer o gostau naill ai â chymhorthdal neu am ddim, a gellir eu tynnu'n uniongyrchol o'u cyflog. Mae hyn yn golygu y gall rhai cyn-filwyr fod yn anghyfarwydd â chostau llawn bywyd sifil a'r angen i reoli eu gwariant ariannol personol, yn enwedig o gymharu â'u cyfoedion sifil sydd â phrofiad o wneud hynny.

(Cwestiwn i gyn-filwyr unigol)

Adran 1 - Ailsefydlu a thrawsnewid milwrol-i-sifil

147. Oeddech chi'n teimlo bod gennych chi ddigon o wybodaeth i'ch paratoi ar gyfer eich trosglwyddiad i fywyd sifil cyn gadael gwasanaeth?
- Oeddwn
 - Nac oeddwn
 - Ansicr
148. I ba raddau roedd sesiynau cyngor, hyfforddiant neu wybodaeth ar fywyd ôl-wasanaeth yn ddefnyddiol i chi yn ystod eich cyfnod pontio o'r fyddin?
- Defnyddiol iawn
 - Defnyddiol
 - Annefnyddiol
 - Annefnyddiol iawn
 - Ddim yn gwybod amdano / yn ei ddefnyddio
 - Esboniwch eich ateb

Adran 2 - Bywyd ôl-wasanaeth

(Cwestiwn i gyn-filwyr unigol)

149. I ba raddau ydych chi'n teimlo bod y Lluoedd Arfog wedi eich paratoi ar gyfer bywyd y tu allan i'r fyddin?
- Yn barod iawn
 - Yn barod
 - Ddim yn barod nac heb baratoi
 - Heb baratoi
 - Heb baratoi go iawn

i. Esboniwch eich ateb

150. A wnaethoch chi ofyn am gyngor ac arweiniad yn ymwneud â'ch trawsnewidiad i fywyd sifil?
- Do
 - Naddo
151. Ble wnaethoch chi geisio cyngor ac arweiniad yn ymwneud â'ch trosglwyddiad i fywyd sifil (gan gynnwys materion tai, cyflogaeth a gwasanaethau statudol eraill)?
- Elusennau
 - Byddin Gwasanaethau Sengl/RAF/Llynges/Môr-filwyr
 - Cyfeillion a theulu
 - Arall (nodwch)
152. Wrth geisio cymorth neu gyngor, a wnaethoch chi ddatgelu eich statws fel cyn-filwr?
- Do
 - Naddo
 - Os naddo, pam?
153. A oedd angen i chi ddarparu prawf neu dystiolaeth o'ch statws fel cyn-filwr?
- Oedd
 - Na
 - Os naddo, ydych chi'n gwybod pam?
154. Ydych chi'n meddwl bod rhannu eich statws fel cyn-filwr yn golygu eich bod wedi cael gwell cymorth neu gefnogaeth well?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Ddim yn gwybod

Adran 3: Sgiliau ariannol

Mae personél y lluoedd arfog yn cael rhywfaint o hyfforddiant sgiliau ariannol fel rhan o ddarpariaeth Ailsefydlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn wrth iddynt drosglwyddo o'r Lluoedd Arfog, gan gynnwys drwy'r Briff Agweddau Ariannol ar Adsefydlu, sydd ar gael i bawb sy'n gadael y Lluoedd Arfog drwy'r Bartneriaeth Pontio Gyrfa. Mae Sgiliau Bywyd, a gyfarwyddir yn JSP 100 ac a ddarperir gan y Gwasanaethau Sengl yn darparu fframwaith a chyfleoedd dysgu ar gyfer Personél Gwasanaeth ym maes Cyllid a Budd-daliadau, ymhlith meysydd eraill ac mae cyfeiriad Amddiffyn yn cynnwys y ddyletswydd i atgyfeirio lle nodir unrhyw anghenion. Yn ogystal â'r adnoddau sydd ar gael i unrhyw ddinesydd y DU, gall personél sy'n gwasanaethu a chyn-filwyr gael mynediad at arbedion credyd ac ernes trwy wasanaethau Undeb Credyd Joining Forces.

(Cwestiynau i gyn-filwyr)

155. Sut byddech chi'n disgrifio'ch gallu i reoli cyllideb cartref?
- Da iawn
 - Da
 - Derbyniol

- d. Gwael
 - e. Gwael iawn
156. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod eich ateb i'r cwestiwn blaenorol (ar eich gallu i reoli cyllideb cartref) oherwydd eich gwasanaeth yn y Lluoedd Arfog?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
157. Oeddech chi'n ymwybodol fod llawer o'ch costau byw yn ystod Gwasanaeth naill ai'n rhad ac am ddim neu â chymhorthdal?
- a. Oeddwn
 - b. Nac oeddwn
158. A fydddech chi wedi hoffi cael mwy o gyfrifoldeb personol am reoli eich treuliau yn ystod Gwasanaeth?
- a. Byddwn
 - b. Na fyddwn
159. Beth yw eich barn am y briffiau/adnoddau cynllunio ariannol a ddarparwyd i chi yn y Gwasanaeth?
- a. Da iawn
 - b. Da
 - c. Cymedrol
 - d. Gwael
 - e. Gwael iawn
 - f. Ni wnes i ddefnydd o'r naill na'r llall.
 - i. Eglurwch eich ateb a nodwch unrhyw friffiau neu adnoddau penodol yr ydych yn cyfeirio atynt

(Cwestiynau i bawb)

160. Sut ydych chi'n meddwl y gellid gwneud personél y lluoedd arfog yn fwy ymwybodol o gostau nodweddiadol bywyd sifil? [testun rhydd]
161. Beth allai'r Llywodraeth ei wneud i wella llythrennedd ariannol a gwytnwch ymhlith cyn-filwyr?

Pennod 8: Hunaniaeth Cyn-filwr

Cefndir

Mae gan y DU sefydliadau milwrol hirsefydlog â hanes balch yn ymestyn yn ôl, mewn rhai achosion, ganrifoedd. Mae hyn wedi gweld miliynau o bobl yn gwasanaethu ein gwlad, rhai trwy ddewis ac yn hanesyddol rhai trwy wahanol fathau o gongrpsiwn. I rai mae'r fyddin wedi bod yn yrfa gydol oes neu'n gyfnod allweddol o'u bywydau gan eu llunio fel unigolion a meithrin cyfeillgarwch ymhlith y pwysicaf yn eu bywydau. I eraill, un swydd yn unig ydoedd ymhlith llawer ac efallai nad oedd yn lle arbennig, neu roedd yn rhywbeth y bu'n rhaid iddynt ei wneud. Mater iddyn nhw yw barn cyn-filwyr am eu profiad neu eu hunaniaeth eu hunain, ac mae llywodraeth y DU â chefnogaeth y gweinyddiaethau datganoledig am sicrhau bod pob cyn-filwr yn cael ei gynorthwyo i wneud hynny, eu bod yn ymwybodol o'r manteision sydd ar gael iddynt ac nad ydynt yn wynebu unrhyw rwystrau mewn bywyd sifil oherwydd eu gwasanaeth milwrol. Ar yr un pryd, wrth i boblogaeth y cyn-filwyr leihau o ran maint, mae materion yn ymwneud â chanfyddiad y cyhoedd o gyn-filwyr yn cynyddu.

162. Pa mor bwysig ydych chi'n meddwl yw hi i'r llywodraeth fynd i'r afael â stereoteipiau negyddol sydd gan rai ynghylch cyn-filwyr?
- Pwysig iawn
 - Pwysig
 - Niwtral
 - Ddim yn bwysig
 - Ddim yn bwysig o gwbl
163. A yw ymrwymiad y llywodraeth yn y maes hwn wedi bod yn effeithiol hyd yn hyn?
- Effeithiol iawn
 - Effeithiol
 - Ddim yn effeithiol nac yn aneffeithiol
 - Aneffeithiol
 - Aneffeithiol iawn

Adran 1: Pwy yw Cyn-filwr?

Mae'r llywodraeth a llawer o sector elusennol y Lluoedd Arfog yn gyffredinol yn diffinio cyn-filwyr fel y rhai sydd wedi gwasanaethu o leiaf un diwrnod yn Lluoedd Arfog y DU. Mae hwn yn ddiffiniad cynhwysol a syml, a dyma oedd sail y cwestiwn a ofynnwyd am y tro cyntaf yng nghyfrifiad Cymru a Lloegr yn 2021 ac yna yn yr Alban yn 2022. Ar sail y diffiniad hwn, amcangyfrifir bod y boblogaeth bresennol o gyn-filwyr yn y DU tua 2 filiwn. Fodd bynnag, gall dealltwriaeth ehangach mewn cymdeithas o'r hyn a olygir gan 'gyn-filwr' amrywio a bod yn ansicr. Mae gennym ddiddordeb mewn deall yr holl ddiffiniadau a ddefnyddir ac a ddeallir ar hyn o bryd.

(Cwestiynau i bawb)

164. A ydych yn cytuno â'r diffiniad uchod o gyn-filwr?
- Ydw

- b. Nac ydw
[Eglurwch eich ateb os gwelwch yn dda]

Gallai diffiniad ehangach o gyn-filwr fod yn seiliedig ar bawb sydd wedi bod o dan awdurdodaeth "Disgyblaeth y Lluoedd Arfog" fel y'i diffinnir gan Ddeddf y Lluoedd Arfog 2006 (mae hyn yn golygu holl luoedd arfog y DU, a Phersonél Lluoedd Arfog y tu allan i'r DU sy'n rhwym i reolau disgyblaeth gwasanaeth o fewn ardal ddynodedig). E.e. personél anfilwrol sydd wedi'u hymgorffori mewn gweithrediadau milwrol ar ganolfan filwrol mewn ardal ymladd.

165. A ydych yn cytuno â'r diffiniad uchod o gyn-filwr?
a. Ydw
b. Nac ydw
[Eglurwch eich ateb os gwelwch yn dda]
166. Am faint o amser y dylai person fod wedi gweithio o dan awdurdodaeth "Disgyblaeth Gwasanaeth" i gymhwyso fel cyn-filwr?.
167. A oes unrhyw gamau a ddylai ddileu statws rhywun fel cyn-filwr?
a. Oes (eglwch os gwelwch yn dda)
b. Nac oes
c. Ddim yn gwybod

Adran 2: Gwahaniaethu yn erbyn cyn-filwyr

Mae gan y Llywodraeth ddiddordeb mewn deall y graddau, os o gwbl, y gwahaniaethu a brofir gan gyn-filwyr yn benodol o ganlyniad i fod yn gyn-filwr, yn hytrach nag oherwydd unrhyw ran arall o'u hamgylchiadau. Mae'r Ddeddf Cydraddoldeb yn diffinio gwahaniaethu uniongyrchol fel pan fo A yn trin B yn llai ffafriol nag y mae A yn delio â neu'n trin eraill oherwydd bod gan B ryw nodwedd warchoddedig. Mae gwahaniaethu anuniongyrchol yn digwydd pan fydd unigolyn A yn trin unigolyn B yn wahanol drwy ddefnyddio darpariaeth, maen prawf neu arfer sy'n rhagfarnu yn erbyn nodwedd warchoddedig benodol B.

(Cwestiynau i bawb)

168. A ydych yn ymwybodol o unrhyw achosion o wahaniaethu yn erbyn cyn-filwyr oherwydd eu statws fel cyn-filwyr?
a. Ydw (disgrifiwch os gwelwch yn dda)
b. Nac ydw
c. Ddim yn gwybod
169. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod gwahaniaethu yn erbyn cyn-filwyr yn problem sylweddol?
- Cytuno'n Gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf

- a. [Eglurwch eich ateb os gwelwch yn dda]

Adran 3: Anfanteision a wynebir gan gyn-filwyr

Cefndir

Yn unol ag egwyddorion Cyfamod y Lluoedd Arfog, mae llywodraethau'r DU a'r llywodraethau datganoledig yn ceisio deall lle gall anfantais o gymharu â chyfoedion sifil ddigwydd i gyn-filwyr a nodi atebion. Mae anfantais yn wahanol i wahaniaethu gan nad oes unrhyw fwriad amlwg na thuedd systemig i roi cyn-filwyr o dan anfantais, dim ond y diffyg cyfatebiaeth mewn gallu neu wybodaeth sy'n eu rhoi dan anfantais. Nid yw llywodraeth y DU a'i phartneriaid yn y gweinyddiaethau datganoledig yn ceisio rhoi braint dros gymheiriaid sifil, dim ond cydraddoldeb â nhw drwy ymyrraeth wedi'i thargedu os a phan fo angen.

Fel rhan o adael y Lluoedd Arfog mae llywodraeth y DU yn ceisio paratoi personél y lluoedd arfog ar gyfer dychwelyd i fywyd sifil trwy gynnig hyfforddiant, gwybodaeth ac adnoddau dysgu. Mae hwn wedi'i gynllunio i helpu'r rhai sy'n gadael gwasanaeth unigol a'u teuluoedd i reoli eu trawsnewidiad yn ôl i fywyd sifil. Mae'r cymorth a ddarperir wedi'i gynllunio i fynd i'r afael â'r anghymesuredd o ran gwybodaeth a sgiliau a allai fod wedi cronni rhwng pobl y lluoedd arfog a'u cymheiriaid sifil yn ystod eu blynyddoedd o wasanaeth ac unrhyw anfantais a allai ddeillio o hynny.

Cwestiynau i bawb

170. A ydych yn ymwybodol o unrhyw ddigwyddiadau lle mae cyn-filwyr wedi wynebu anfantais wrth gael mynediad at wasanaethau cyhoeddus a masnachol?
- Ydw [Testun Rhydd - peidiwch â chynnwys unrhyw wybodaeth bersonol nac adnabod unigolion yn eich ymateb]
 - Nac ydw
 - Ddim yn gwybod
171. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod cyn-filwyr yn wynebu anfantais sylweddol o gymharu â chyfoedion sifil?
- Cytuno'n Gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
- i. [Eglurwch eich ateb os gwelwch yn dda]
- ii. Ddim yn gwybod

Adran 4: Diogelu a gwella hunaniaeth cyn-filwr

Mae'r llywodraeth wedi gwneud ymdrechion sylweddol i wella ein dealltwriaeth o niferoedd a maint y boblogaeth o gyn-filwyr yn ystod y blynyddoedd diwethaf, yn arbennig drwy gynnwys cwestiwn yn y cyfrifiad. Rydym hefyd wedi ceisio annog cyrff cyhoeddus i 'ofyn y cwestiwn' i sefydlu statws cyn-filwr, a thrwy hynny sicrhau bod y rhai sydd wedi gwasanaethu yn gallu cael mynediad at unrhyw gymorth y mae ganddynt hawl iddo. Mae cyflwyno statws 'cyfeillgar i gyn-filwyr' i feddygfeydd teulu a chyrff ieuchyd eraill yn enghraifft sylfaenol ac rydym hefyd wedi gweld symudiadau i'w croesawu yn y sector preifat gan gwmnïau i ddeall eu gweithlu cyn-filwyr.

Cardiau adnabod cyn-filwr

Er mwyn cefnogi adnabod cyn-filwyr, mae'r llywodraeth wedi sicrhau, ers 2018, bod pawb sy'n gadael y Lluoedd Arfog yn derbyn Cerdyn Cyn-filwr yn awtomatig gan y Weinyddiaeth Amddiffyn fel rhan o'u proses rhyddhau. O 2023 ymlaen mae hyn yn cael ei ategu gan gyflwyniad ehangach Cerdyn Cyn-filwr Lluoedd Arfog EM, a fydd ar gael i bob cyn-filwr. Mae gwasanaeth dilysu digidol yn cyd-fynd â'r gwasanaeth hwn i gadarnhau hunaniaeth cyn-filwr a'u bod wedi gwasanaethu. Gyda chyflwyno'r gwasanaeth newydd hwn, mae gan y llywodraeth ddiddordeb mewn deall sut y gellir ei ddiogelu orau, atal defnydd twyllodrus, a'r ffyrdd y gallai fod o fudd ychwanegol i gyn-filwyr.

Cwestiynau i bawb

172. A ydych chi'n meddwl bod cyfraith bresennol y DU yn ddigonol i atal cardiau cyn-filwyr rhag cael eu caffael neu eu meddiannu'n amhriodol, â'r bwriad o'i gamddefnyddio?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Esboniwch eich ateb

Cerdyn Adnabod Pleidleisiwr

Cyflwynodd Deddf Etholiadau 2022 ofyniad i ddangos cerdyn adnabod â llun cyn cyhoeddi papur pleidleisio mewn gorsafoedd pleidleisio mewn etholiadau lleol, plwyf, maerol, a refferenda lleol yn Lloegr, ac mewn etholiadau comisiynwyr heddlu a throseddu yng Nghymru a Lloegr. Mae'r un gofynion hefyd ar waith ar gyfer pleidleiswyr ledled Prydain Fawr yn etholiadau cyffredinol Senedd y DU ac mae wedi bod yn ofynnol i bleidleiswyr yng Ngogledd Iwerddon ddangos cerdyn adnabod wrth bleidleisio ym mhob etholiad yno ers 2003.

Mae'r llywodraeth yn ystyried ychwanegu Cardiau Cyn-filwyr at y rhestr o ffurfiau derbyniol o gerdyn adnabod.

173. Ydych chi'n meddwl y dylid ychwanegu'r Cerdyn Cyn-filwr at y rhestr o ffurfiau adnabod a dderbynnir ar gyfer etholiadau sy'n dod o dan y gofynion ar gyfer cerdyn adnabod â llun?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Esboniwch eich ateb
174. A oes unrhyw ddefnyddiau posibl eraill ar gyfer Cerdyn Cyn-filwr, er enghraifft fel dull adnabod?
- a. Oes Esboniwch eich ateb
 - b. Nac oes

Medalau

Mae'r Deyrnas Unedig yn defnyddio dull unigryw o ddyfarnu medalau ymgyrchu milwrol, gan adlewyrchu barn gref bod yn rhaid dyfarnu medalau'n gynnil i gynnal arian cyfred gwerthfawr iawn. Mae medalau yn denu emosiynau cryf beth bynnag. Nid yw'n syndod felly y gallant ddod yn destun dadlau.

Mae gan lawer o wledydd gyfreithiau sy'n cosbi'r rhai sy'n gwisgo medalau neu lifrau milwrol yn dwyllodrus, gan gynnwys holl wledydd eraill Five Eyes, a bron pob gwlad yn yr UE.

Yn y DU roedd yn drosedd o dan Ddeddf y Fyddin 1955 i wisgo addurniadau milwrol go iawn neu atgynhyrchiad â'r bwriad o dwyllo, ond diddymwyd hynny gan Ddeddf y Lluoedd Arfog 2006. Ni chwblhaodd Bil Aelod Preifat, y Bil Dyfarniadau am Werth (Amddiffyn), a fyddai i bob pwrpas wedi ailgyflwyno'r darpariaethau a ddiddymwyd yn flaenorol, ei daith cyn ymyriad etholiad cyffredinol 2017.

Mae eisoes yn drosedd yn y DU o dan Ddeddf Gwisgoedd 1894 i wisgo iwniform y Lluoedd Arfog heb ganiatâd, neu rywbeth sydd ag ymddangosiad iwniform. Fodd bynnag, mae'r Ddeddf hon braidd yn hen erbyn hyn, â chyfeiriadau at neuaddau cerdd a pherfformiadau syrcau. Yn yr un modd mae unrhyw dwyll am elw yn debygol o ddod o dan Ddeddf Twyll 2006.

Nid yw llywodraeth y DU yn ymwybodol o dystiolaeth sy'n awgrymu bod unrhyw un o'r materion hyn yn broblemau sylweddol eang, ond mae hefyd yn cydnabod cryfder y teimladau y gall awgrymiadau o'r gweithgaredd hwn eu creu ymhlith cyn-filwyr a'r cyhoedd yn gyffredinol. Yn ogystal â darpariaethau ynghylch medalau a gwisgoedd, y gellir eu hadnabod yn weledol, codir pryderon weithiau ynghylch cynrychiolaeth ffug neu orliwiedig o statws cyn-filwr a phrofiad gwasanaeth. Gall darpariaethau o'r fath ddod â heriau tystiolaethol sylweddol ac felly mae gan y llywodraeth ddiddordeb mewn deall y sylfaen dystiolaeth a materion dichonoldeb.

Mae llywodraeth y DU yn cydnabod y gall rhai nad ydynt yn gyn-filwyr wisgo medalau, lifrai ac ymddangos fel cyn-filwyr o bryd i'w gilydd ac mae'n glir bod yn rhaid i eithriadau fodoli ar gyfer ymdrech artistig a phan fyddant yn cael eu gwisgo er cof gan ffrind neu aelod o'r teulu.

175. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod defnydd amhriodol o fedalau a gwisgoedd yn broblem sylweddol?
- Cytuno'n Gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
- i. [Eglurwch eich ateb, gan ddarparu tystiolaeth lle bo modd (heb ddarparu gwybodaeth bersonol nac enwi neb)]
176. A ydych chi'n meddwl y dylai fod yn drosedd gwisgo medalau milwrol nad oes gan rywun hawl iddynt?
- Ydyw
 - Nac ydw
- i. Esboniwch eich ateb
177. A ydych yn meddwl bod angen diweddarau darpariaethau Deddf Ffurfwisgoedd 1894?
- Ydw
 - Nac ydw
- i. Esboniwch eich ateb
178. Ydych chi'n meddwl y dylai fod yn drosedd i honni ar gam eich bod wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU?
- Ydw
 - Nac ydw
- i. Esboniwch eich ateb
179. A ydych yn meddwl ei bod yn ymarferol atal dynwared cyn-filwyr ar-lein?
- Ydw
 - Nac ydw

i. Esboniwch eich ateb

180. A ydych yn meddwl ei bod yn ymarferol atal gor-ddweud gwasanaeth milwrol gan y rhai sydd wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU?

a. Ydw

b. Nac ydw

i. Esboniwch eich ateb

181. Beth yw eich asesiad o'r niwed a achosir gan y rhai sy'n dynwared cyn-filwyr, yn gorliwio eu gwasanaeth neu'n gwisgo medalau nad ydynt wedi'u hennill?

a. Niweidiol iawn

b. Cymedrol o niweidiol

c. Ychydig yn niweidiol

d. Tipyn bach yn niweidiol

e. Ddim yn niweidiol o gwbl

182. A oes unrhyw amgylchiadau eraill, yn ychwanegol at ymdrechion artistig a defnydd priodol gan ffrindiau a theulu, y credwch y dylid eu heithrio rhag unrhyw ddarpariaeth ar wisgo medalau?

a. [Testun rhydd]

Pennod 9: Cyn-filwyr nad ydynt yn y DU

Cefndir

I fod yn gymwys ar hyn o bryd i wneud cais i ymuno â Lluoedd Arfog y DU mae'n rhaid i unigolyn fod yn Brydeinig (Dinesydd Prydeinig, Dinesydd Tramor Prydeinig, Dinesydd Tiriogaeth Tramor Prydeinig, Dinesydd Cenedlaethol Prydeinig (Tramor), Person Gwarchoddedig Prydeinig neu Ddinesydd Prydeinig) Gwyddelig neu Ddinesydd y Gymanwlad. Gall hyn fod yn ddinesydd unigol neu ddeuol. Mae gan Fyddin Prydain hefyd Frigâd y Gurkhas sy'n dod o Nepal.

Diffinnir dinasyddion nad ydynt yn dod o'r DU fel y rhai nad oes ganddynt hawl awtomatig i fyw a gweithio yn y DU ac felly maent yn cael statws 'Eithriedig rhag Rheoli Mewnfudo' gan y Swyddfa Gartref am gyfnod eu gwasanaeth Rheolaidd neu Frigâd y Gurkhas:

- Dinesydd Tramor Prydeinig
- Dinesydd Tiriogaeth Tramor Prydain
- Dinesydd Cenedlaethol (Tramor) Prydeinig
- Dinasyddion y Gymanwlad
- Gurkhas, gan gynnwys y rhai sy'n trosglwyddo'n ddiweddarach o'r Frigâd i wasanaethu yn y Fyddin ehangach, y Llynges Frenhinol/Môr-filwyr Brenhinol neu'r Awyrlu Brenhinol.

Mae dinasyddion nad ydynt yn dod o'r DU yn rhan bwysig a gwerthfawr o wead Lluoedd Arfog y DU, a bydd hynny bob amser. Mae gan fyddin y DU gysylltiadau hirsefydlog â Nepal a gwledydd y Gymanwlad, lle mae recriwtiaid o bob rhan o'r byd wedi gwasanaethu mewn amrywiaeth o rolau a gwrthdaro. Mae gan y DU hanes hir o ddibynnu ar sgiliau a gwasanaeth ymroddedig dynion a merched dewr o bob rhan o'r byd, gan ddiogelu ein cenhedloedd ac mae eu cyfraniad sylweddol yn parhau hyd heddiw.

Ar hyn o bryd mae'n rhaid i bobl sy'n gwneud cais i ymuno â lluoedd arfog y DU fod naill ai'n ddinesydd Prydeinig neu'r Gymanwlad neu o Weriniaeth Iwerddon (naill ai fel dinesydd unigol neu ddeuol). Mae Gurkhas yn gwasanaethu o dan drefniadau arbennig ac unigryw. Maent yn parhau i fod yn ddinasyddion Nepal yn ystod eu gwasanaeth ym Mrigâd y Gurkhas. Yn hanesyddol mae meini prawf recriwtio wedi amrywio felly mae rhai carfannau hyn o gyn-filwyr yn adlewyrchu amrediad ehangach o wledydd cartref, gyda rhai wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU fel gwirfoddolwyr mewn gwrthdaro mawr fel yr Ail Ryfel Byd.

Adran 1: Cymorth Cyffredinol i gyn-filwyr nad ydynt yn dod o'r DU

(Cwestiynau i bawb)

183. A oes unrhyw fylchau yn narpariaeth cymorth y DU ar gyfer cyn-filwyr nad ydynt yn ddinasyddion y DU?
- a. Oes
 - b. Nac oes
 - i. Allwch chi egluro eich ateb?

184. A ydych chi'n meddwl bod cyn-filwyr o'r tu allan i'r DU yn wynebu unrhyw rwystrau rhag cael mynediad i dai, cyflogaeth, gofal iechyd a gwasanaethau statudol eraill yn y DU o ganlyniad i'w statws?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Ddim yn gwybod
185. Beth ydych chi'n meddwl y gallai'r Llywodraeth ei wneud i gefnogi dinasyddion nad ydynt o'r DU i gael mynediad at dai, cyflogaeth, gofal iechyd a gwasanaethau statudol eraill?
- Testun rhydd

[Ar gyfer cyn-filwyr]

186. Yn dilyn gwasanaeth, a wnaethoch chi geisio cyngor ac arweiniad yn ymwneud â materion adsefydlu neu fewnfudo (gan gynnwys tai, cyflogaeth a gwasanaethau statudol eraill)?
- Ni cheisiais unrhyw gymorth cyngor ychwanegol
 - Elusennau
 - Gwasanaethau sengl
 - Cyfeillion a theulu
 - Ddim yn berthnasol
187. Wrth geisio cymorth neu gyngor, a wnaethoch chi ddatgelu eich statws fel cyn-filwr?
- Do
 - Naddo
 - Ddim yn berthnasol
188. A oedd angen i chi ddarparu prawf neu dystiolaeth o'ch statws fel cyn-filwr?
- Oedd
 - Nac oedd
 - Ddim yn berthnasol
 - Os nad oedd, pam?
189. Ydych chi'n meddwl bod rhannu eich statws fel cyn-filwr yn golygu eich bod wedi cael gwell cymorth neu gefnogaeth well?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Ddim yn berthnasol
 - Ddim yn gwybod

Cwestiwn i ddarparwyr gwasanaeth, awdurdodau cymwys, elusennau

190. A oes gennych chi unrhyw ddata neu dystiolaeth ynglŷn â phrofiadau cyn-filwyr o'r tu allan i'r DU (heb ddarparu gwybodaeth bersonol nac enwi neb)?

Adran 2: Mewnfudo

Tra'n gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd neu Frigâd y Gurkhas, mae personél y tu allan i'r DU wedi'u heithrio rhag rheolaeth fewnfudo'r DU. Mae hyn yn caniatáu iddynt fynd a dod o'r DU heb gyfyngiad na'r angen i dalu ffioedd fisa. Ar ôl eu rhyddhau daw'r eithriad hwn i ben ac mae'n rhaid iddynt naill ai reoleiddio eu statws mewnfudo yn y DU neu adael y DU. Gall Personél Gwasanaeth y tu allan i'r DU wneud cais i Setlo yn y DU os ydynt wedi gwasanaethu am o leiaf bedair blynedd neu wedi cael eu rhyddhau'n feddygol oherwydd salwch neu anaf y gellir ei briodoli i'r gwasanaeth. Gellir cyflwyno ceisiadau hyd at 18 wythnos cyn rhyddhau. Mae gan y rhai a all ddewis dychwelyd i'w gwlad wreiddiol ar ôl cael eu rhyddhau hefyd yr opsiwn i wneud cais i Setlo yn y DU o fewn dwy flynedd i'w rhyddhau.

Mae ceisiadau i Ymgartrefu yn y DU wedi bod yn **rhad ac am ddim** i Personél Lluoedd Arfog y tu allan i'r DU ers 6 Ebrill 2022 os ydynt yn bodloni holl feini prawf eraill y Swyddfa Gartref ac un o'r canlynol:

- wedi gwasanaethu am o leiaf chwe blynedd ar adeg cael eu rhyddhau o wasanaeth;
- yn cael eu rhyddhau am resymau meddygol ag amod y gellir ei briodoli i wasanaeth beth bynnag y bo hyd eu gwasanaeth;
- yn gyn-filwr sydd wedi gwasanaethu am o leiaf chwe blynedd neu a ryddhawyd ar sail feddygol â chyflwr y gellir ei briodoli i wasanaeth ac sy'n byw yn y DU ar hyn o bryd ac nad yw eto wedi rheoleiddio ei statws mewnfudo.

Gall dinasyddion y Gymanwlad ddewis gwneud cais am frodori fel dinasyddion Prydeinig tra byddant yn gwasanaethu. mae'n rhaid i Gurkhas aros yn ddinasyddion Nepali tra'n gwasanaethu ym Mrigâd y Gurkhas yn unol â gofynion Llywodraeth Nepal. Fodd bynnag, os ydynt yn dewis trosglwyddo allan o'r Frigâd a gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog ehangach, mae ganddynt hefyd yr opsiwn i wneud cais i gael eu derbyn fel dinasyddion Prydeinig. Mae dod yn ddinasydd Prydeinig tra'n gwasanaethu yn dileu'r angen i wneud cais am Setliad adeg rhyddhau.

Mae aelodau cymwys o deulu personél y Lluoedd Arfog nad ydynt o'r DU yn dod i mewn i'r DU ar fisa sy'n eu rhoi ar eu llwybr eu hunain i allu Ymgartrefu yn y DU ar ôl pum mlynedd. Unwaith y bydd aelodau'r teulu wedi cael statws Setledig am 12 mis gallant wneud cais am gael eu derbyn fel dinesydd Prydeinig. Mae plant sy'n cael eu geni yn y DU neu diriogaeth gymhwyso i aelodau o'r Lluoedd Arfog yn cael dinasyddiaeth Brydeinig yn awtomatig, a gall plant a aned y tu allan i'r DU y mae eu mam neu eu tad yn aelod o'r Lluoedd Arfog ar adeg eu geni gofrestru fel dinesydd Prydeinig ar gost cyhoeddus.

(Cwestiynau i bawb)

191. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod y broses fewnfudo bresennol a ddarperir ar gyfer y gymuned genedlaethol o gyn-filwyr y tu allan i'r DU yn eu cefnogi i sicrhau eu statws hirdymor yn y DU?
- a. Cytuno'n Gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf

i. [Esboniwch pam]

192. Pa newidiadau y gellid eu gwneud i'r llwybrau i ddinasyddiaeth ar gyfer dinasyddion tramor sydd wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y DU?
193. Cynhaliodd y Swyddfa Gartref ymgynghoriad cyhoeddus ar y [cynnig i hepgor ffioedd setlo](#) yn 2021. A oes unrhyw beth yr hoffech wneud sylwadau arno nad oedd wedi'i gynnwys eisoes yn yr ymgynghoriad hwn?

Cwestiwn i ddarparwyr gwasanaeth, elusennau, awdurdodau cymwys

194. A oes gennych chi ddata ar nifer y cyn-filwyr o'r tu allan i'r DU sy'n mynd drwy'r broses fewnfudo?

(Cwestiynau ar gyfer cyn-filwyr nad ydynt yn dod o'r DU)

195. Ydych chi'n gyn-filwr nad yw o'r DU? [Hidlo'r cwestiwn]
- Ydw
 - Nac ydw
196. Beth oedd eich rheswm dros ymuno â lluoedd arfog y DU?
- Teimlad o gysylltiadau cryf â'r DU,
 - Traddodiad teuluol
 - Cyfleoedd nad ydynt ar gael yn lluoedd arfog y wlad enedigol
 - Arall - Nodwch os gwelwch yn dda
197. A gawsoch wybod am brosesau ailsefydlu a mewnfudo cyn gadael gwasanaeth?
- Do (pa gyngor gawsoch chi?)
 - Naddo
198. Oedd eisiau bod yn Ddinesydd y DU arnoch yn dilyn eich amser yn Lluoedd Arfog y DU?
- Oedd
 - Nac oedd
 - Os nad oedd, pam?
199. Oedd eisiau ymgartrefu yn y DU arnoch?
- Oedd
 - Nac oedd
 - Os nad oedd, pam?
200. Os oedd eisiau ymgartrefu yn y DU arnoch, oeddech chi'n gallu?
- Oeddwn
 - Nac oeddwn
 - Os nad oedd, pam?
201. Os gwnaethoch chi setlo yn y DU, pa rwystrau, os o gwbl, wnaethoch chi eu hwynebu?
202. Beth oedd eich profiad o sicrhau dinasyddiaeth y DU?

203. A wnaethoch chi wynebu unrhyw heriau wrth geisio cael caniatâd i aros neu ddinasyddiaeth?
- a. Do
 - b. Naddo
 - i. Os felly, beth oedd y rhain?

[! bawb]

204. A ydych chi'n meddwl bod unrhyw genhedloedd penodol o gyn-filwyr o'r gymuned y tu allan i'r DU yn wynebu heriau unigryw?

Pennod 10: Grwpiau o fewn y boblogaeth Cyn-filwyr

Mae is-setiau a grwpiau o fewn y boblogaeth cyn-filwyr a allai fod â phrofiadau gwahanol o wasanaeth neu y gallai materion penodol fod yn berthnasol iddynt. Rydym wedi rhannu'r rhain i'r carfannau canlynol;

- Merched
- Anabledd
- Niwroamrywiaeth
- Cefndir Economaidd-Gymdeithasol
- Hunaniaeth Rywiol a Rhyw
- Hunaniaeth grefyddol
- Hunaniaeth ethnig

Er bod y Lluedd Arfog heddiw yn hyrwyddo amrywiaeth, gwyddom y gall profiadau cyn-filwyr o'r carfannau hyn amrywio. Bwriad llywodraeth y DU a'r llywodraeth ddatganoledig yw i bob cyn-filwr deimlo ei fod yn cael ei werthfawrogi a chael mynediad at y cymorth cywir. Rydym felly'n awyddus i ddeall y carfannau hyn yn well, i ddeall pa anghenion neu broblemau unigryw y gallent eu hwynebu, os o gwbl, a pha gymorth wedi'i deilwra y gellir ei ddatblygu, os o gwbl.

Adran 1: Ymrwymiad y Llywodraeth a Lleihau Stereoteip

205. Beth yw eich asesiad o ymrwymiad y llywodraeth i fynd i'r afael â'r loes hanesyddol a brofwyd gan garfannau a grwpiau penodol o fewn y gymuned cyn-filwyr? (Testun rhydd)
206. A ydych yn credu ei fod yn gwneud cynnydd ystyrlon o ran mynd i'r afael â'r loes hanesyddol a brofir gan y carfannau penodol hyn?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf

Adran 2: Cyn-filwyr benywaidd

Cefndir

Mae dros 250,000 o gyn-filwyr benywaidd yng Nghymru a Lloegr, sef bron i 14% o gyfanswm poblogaeth y cyn-filwyr. Mae'r llywodraeth wedi ymrwymo i sicrhau bod y gwasanaethau a ddarparwn i gyn-filwyr benywaidd yn gweddu orau i'w hanghenion. Er mwyn gwneud hynny, mae'n rhaid i ni gydnabod a deall y gwahaniaethau rhwng profiadau merched a dynion fel cyn-filwyr. Mae ymchwil diweddar a gomisiynwyd gan yr OVA yn dweud wrthym bod profiadau yn ystod gwasanaeth, gofynion meddygol, materion mamolaeth a chymdeithasol oll yn effeithio ar y graddau y mae cyn-filwyr benywaidd yn mwynhau bywyd sifil ac yn ymfalchïo yn eu gwasanaeth. Byddwn yn cyhoeddi'r Strategaeth Merched Cyn-filwyr gyntaf yn 2024, a fydd yn cydnabod profiadau cyn-filwyr benywaidd ac yn nodi beth arall sydd ei angen i'w hyrwyddo'n well.

Cwestiynau ar gyfer cyn-filwyr benywaidd yn unig

207. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod bod yn fenyw yn effeithio ar ba mor debygol ydych chi o uniaethu fel cyn-filwr?
- Cytuno'n Gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]

Cwestiynau i bawb

208. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod gwasanaethau cymorth statudol presennol yn diwallu anghenion cyn-filwyr benywaidd?
- Cytuno'n Gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]
209. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod cyn-filwyr benywaidd yn teimlo'n gyfforddus yn cael mynediad at wasanaethau cymorth (statudol a thrydydd sector)?
- Cytuno'n Gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]
210. Ydych chi'n cytuno bod cyn-filwyr benywaidd yn ddigon gweladwy a bod eu gwasanaeth yn cael ei gydnabod gan gymdeithas gyfan?
- Cytuno'n Gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]

(Cwestiwn i elusennau gwasanaeth)

211. Pa mor wybodus ydych chi am y materion sy'n wynebu cyn-filwyr benywaidd?
- Gwybodus iawn
 - Lled wybodus
 - Ddim yn wybodus
212. I ba raddau ydych chi'n cytuno bod gan gyn-filwyr benywaidd anghenion gwahanol i ddynton fel cyn-filwyr?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno

- e. Anghytuno'n gryf
 - i. [Esboniwch pam]

f.

213. Faint o ferched sy'n cael mynediad i'ch gwasanaethau/pa gyfran o gyfanswm y cyn-filwyr sy'n defnyddio'ch gwasanaethau sy'n ferched?
- a. Nifer/cyfran yw _____
 - b. Anhysbys

Adran 3: Cyn-filwyr Anabl

Gall llawer o gyn-filwyr brofi anabledau am nifer o resymau, ac mae pob cyn-filwr yn gymwys i dderbyn gwasanaethau GIG. I'r rhai sy'n anabl o ganlyniad i'w gwasanaeth, mae'n iawn inni sicrhau bod ganddynt unrhyw gymorth arbenigol y gallai fod ei angen arnynt.

Ystyrir bod gan gyn-filwr anabled os oes ganddo nam corfforol neu feddyliol sy'n cael effaith negyddol 'sylweddol' a 'hirdymor' ar eich gallu i wneud gweithgareddau dyddiol arferol.

Mae'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr wedi ariannu'r Gronfa Symudedd Cyn-filwyr gwerth £3 miliwn i ddarparu offer symudedd uwch i gyn-filwyr i helpu i wella eu llesiant.

Rydym yn ceisio cynorthwyo pob cyn-filwr anabl, os yw wedi dioddef o'i gyflwr o ganlyniad i wasanaeth, ar ôl gwasanaeth neu wedi bod â chyflwr o'r fath erioed, i gael mynediad at gyflogaeth, tai, a phob agwedd ar fywyd sifil ar delerau cyfartal â'u cymheiriaid abl gan ddarparu addasiadau rhesymol yn ôl yr angen.

(Cwestiynau i bawb)

214. Beth yw eich profiad o gymorth statudol / gwasanaethau cyhoeddus i gyn-filwyr anabl?
- a. Da iawn
 - b. Da
 - c. Derbyniol
 - d. Gwael
 - e. Gwael iawn
215. A oes materion penodol nad ydych yn teimlo eu bod yn cael sylw gan wasanaethau statudol?
- a. Oes
 - b. Nac oes
 - i. Esboniwch eich ateb
 - c. Ddim yn gwybod
216. Ydych chi'n teimlo bod amgylchiadau lle mae cyn-filwyr anabl yn arbennig o dan anfantais?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Esboniwch eich ateb
 - c. Ddim yn gwybod

217. A oes mwy y gellid ei wneud i gefnogi cyn-filwyr anabl?
- Oes
 - Nac oes
 - Esboniwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod
218. Os oes gennych anabledd, a ydych yn teimlo bod eich anabledd wedi arwain at ynysu cymdeithasol?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Esboniwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod
 - Ddim yn berthnasol
219. Ydych chi'n teimlo bod gwasanaeth cyn-filwyr anabl yn cael ei gydnabod yn ddigonol?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Esboniwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod

Adran 4: Cyn-filwyr Niwroamrywiol

Mae'r llywodraeth yn cydnabod y gwerth y mae niwroamrywiaeth yn ei roi i gymdeithas, yr economi a'r fyddin. Mae pobl niwroamrywiol yn aml yn gweld ac yn mynd at broblemau o wahanol safbwyntiau gan ddod o hyd i atebion unigryw y gellid eu methu fel arall. Fodd bynnag, rydym hefyd yn cydnabod y gall pobl niwroamrywiol wynebu heriau wrth ymgysylltu â sefydliadau, biwrocratiaeth a chyfryngau nad ydynt wedi'u cynllunio i ystyried eu hanghenion.

Mae niwroamrywiaeth yn amrywiaeth o wahaniaethau mewn swyddogaeth ymennydd unigol a nodweddion ymddygiadol, y tu hwnt i'r hyn a ystyrir yn rhan o amrywiad normal yn y boblogaeth ddynol. Gall gynnwys pobl ar y sbectrwm awtistiaeth, y rhai â gwahaniaethau ymddygiad megis ADHD a'r rhai â dyslecsia, dyscalciwla a dyspracsia ymhlith cyflyrau eraill.

Yn yr adran hon rydym yn awyddus i gasglu tystiolaeth i ddeall yn well yr heriau unigryw a wynebir gan gyn-filwyr niwroamrywiol a'r cyfleoedd sydd ar gael iddynt.

(Cwestiynau i bawb)

220. A yw cyn-filwyr niwroamrywiol yn wynebu unrhyw heriau unigryw?
- Ydyn
 - Nac ydyn
 - Esboniwch
 - Ddim yn gwybod
221. A oes unrhyw bethau penodol y credwch y byddent yn cynorthwyo cyn-filwyr niwroamrywiol yn well?
- Oes
 - Nac oes
 - Esboniwch

- c. Ddim yn gwybod

Adran 5: Symudedd cymdeithasol a chefnidir economaidd-gymdeithasol

Mae cyn-filwyr yn dod o amrediad amrywiol o gefndiroedd, er bod tueddiadau hirsefydlog ar gefndir economaidd-gymdeithasol recriwtiaid i swyddogion a rhai sydd wedi ymrestru yn y drefn honno. Roedd y rhai o gefndir cymdeithasol-economaidd ABC1 ac a ystyrir yn gyffredinol yn ddosbarth uwch neu ganol yn fwy tebygol o fod yn swyddogion a'r rhai o gefndiroedd C2DE yn gyffredinol yn ystyried bod y dosbarth gweithiol wedi'u rhestru. Mae'r Llywodraeth wedi ymrwymo i sicrhau bod pob cyn-filwr, beth bynnag y bo'i safle, yn cael ei gynorthwyo mewn bywyd sifil a'i gydnabod am ei wasanaeth.

Mae symudedd cymdeithasol yn cyfeirio at newid yn sefyllfa economaidd-gymdeithasol person, naill ai mewn perthynas â'i rieni (symudedd rhwng cenedlaethau) neu drwy gydol ei oes (symudedd rhwng cenedlaethau). Bwriad Llywodraeth y DU yw bod gwasanaeth milwrol yn gwella llwybr economaidd-gymdeithasol cyn-filwyr drwy'r sgiliau a'r profiad y maent yn eu hennill ac y gallant eu defnyddio fel cyn-filwyr pan fyddant yn dychwelyd i fywyd sifil.

Ar gyfer y cyn-filwyr hynny o gefndiroedd dosbarth gweithiol, dangoswyd bod gwasanaeth milwrol yn fodd effeithiol o symudedd cymdeithasol i'r mwyafrif o'r rhai sy'n gadael y lluoedd arfog. Mae astudiaethau diweddar wedi dangos bod gan 55.6% o'r rhai a adawodd y gwasanaeth lwybrau 'cadarnhaol' mewn statws economaidd-gymdeithasol o yrfa filwrol i sifil tra bod gan 20.4% newid economaidd-gymdeithasol 'negyddol'.

Cwestiynau i bawb

222. A yw cyn-filwyr dosbarth gweithiol yn wynebu unrhyw anfanteision ychwanegol o gymharu â chymheiriaid o gefndiroedd eraill?
- Ydyn
 - Nac ydyn
 - Esboniwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod
223. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod cyn-filwyr dosbarth gweithiol yn ddigon gweladwy a bod eu gwasanaeth yn cael ei gydnabod gan y gymdeithas gyfan?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]
 - Ddim yn gwybod
224. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod gwasanaeth milwrol yn effeithiol o ran symudedd rhwng cenedlaethau a rhwng cenedlaethau?

- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
 - i. [Esboniwch pam]
 - f. Ddim yn gwybod
225. Pa gamau ychwanegol y gellid eu cymryd i wella symudedd cymdeithasol cyn-filwyr?

Adran 6: Cyn-filwyr LHDT

Cefndir

Mae Lluoedd Arfog heddiw yn falch o gynnwys a chroesawu personél LHDT, ond nid yw hynny wedi bod yn wir bob amser. Roedd y gwaharddiad cyn 2000 ar bersonél LHDT yn gwasanaethu yn anghywir, ac ar 19 Gorffennaf 2023, ymddiheurodd y Prif Weinidog ar ran y wladwriaeth Brydeinig i'r rhai yr effeithiwyd arnynt gan y gwaharddiad. Cyflwynodd yr ymddiheuriad hwn yr argymhelliad cyntaf yn yr Adolygiad Annibynnol o Gyn-filwyr LHDT, a gomisiynwyd gan y Llywodraeth yn 2022 i ddeall mwy am brofiadau cyn-filwyr LHDT a wasanaethodd cyn 2000, yn ogystal â deall sut y gallai'r Llywodraeth fynd i'r afael yn well ag etifeddiaeth y gwaharddiad. Rydym am ddysgu mwy am brofiadau cyn-filwyr LHDT.

(Cwestiynau i bawb)

226. Ydych chi'n meddwl bod y cymorth presennol yn ddigonol i gyn-filwyr LHDT?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
 - i. [Esboniwch pam]
227. Ydych chi'n meddwl bod cyn-filwyr LHDT yn deall pa gymorth statudol sydd ar gael iddynt?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
 - i. [Esboniwch pam]
228. Ydych chi'n meddwl bod gwasanaeth cyn-filwyr LHDT yn cael ei gydnabod gan gymdeithas yn ei chyfanrwydd?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno

- c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- d. Anghytuno
- e. Anghytuno'n gryf
 - i. [Esboniwch pam]

Adran 7: Grwpiau ffydd a chredo ymhlith cyn-filwyr

Mae gan luoedd arfog y DU draddodiad hir o ddenu recriwtiaid o lawer o gefndiroedd crefyddol. Darperir Caplaniaid y Lluoedd Arfog ar gyfer y ffydd Bwdhaidd, Cristnogol, Hindŵaidd, Mwslimaidd, Iddewig a Sikhaidd yn ogystal â chefnogaeth i grwpiau Dyneiddiol a chredoau eraill. Mae Llywodraeth y DU wedi rhoi amrediad o fesurau ar waith i gynorthwyo cyn-filwyr o wahanol gefndiroedd crefyddol yn y fyddin, ond ar ôl gadael nid oes cymorth wedi'i dargedu ar gyfer y cyn-filwyr hynny o gefndiroedd ffydd neu gred. Mae llywodraethau'r DU a'r llywodraethau datganoledig am ddeall yn well y rôl y mae'r hunaniaeth hon yn ei chwarae ym mywyd cyn-filwyr ar ôl gwasanaethu.

Cwestiynau i bawb

229. Ydych chi'n meddwl bod gwasanaethau statudol yn mynd i'r afael yn ddigonol ag anghenion cyn-filwyr o gymuned grefyddol neu gredo?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Os ateboch nac ydw, eglurwch eich rhesymeg
230. A oes materion penodol nad ydych yn teimlo eu bod yn cael sylw gan wasanaethau statudol?
231. A ydych yn teimlo bod amgylchiadau lle mae cyn-filwyr o grwpiau crefyddol neu gredo yn arbennig o dan anfantais?
232. Ydych chi'n teimlo bod eich hunaniaeth fel cyn-filwr erioed wedi achosi problemau o ran eich hunaniaeth grefyddol neu o fewn eich cymuned grefyddol?
233. A ydych yn teimlo bod gwasanaeth cyn-filwyr o leiafrifoedd crefyddol yn cael ei gydnabod yn ddigonol?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - c. Ddim yn gwybod
 - d. Esboniwch eich ateb
234. A ydych yn credu bod unrhyw stigma yn gysylltiedig â bod yn gyn-filwr o fewn neu o rai cymunedau crefyddol neu wedi profi hyn eich hun?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Os ydych chi, eglurwch i ba raddau rydych yn gyfforddus

Adran 8: Cyn-filwyr o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig

Wrth i Luoedd Arfog y DU ddod yn fwy amrywiol, felly hefyd y boblogaeth o gyn-filwyr, ac mae'n bwysig datblygu ein dealltwriaeth o anghenion a phrofiadau cyn-filwyr o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig i wneud yn siŵr eu bod yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt i fyw mewn cymdeithas a chyfrannu ati.

Hyd yn hyn, ychydig o ymchwil neu ffocws sydd wedi bod ar brofiadau cyn-filwyr o leiafrifoedd ethnig. Mae prosiect ymchwil parhaus a ariennir gan OVA yn casglu data i ddeall eu profiadau, eu hanghenion a'u dyheadau yn well

Bydd canfyddiadau'r ymchwil yn cael eu defnyddio i roi lleisiau cyn-filwyr o leiafrifoedd ethnig wrth wraidd y broses o wneud penderfyniadau am yr wybodaeth a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnynt, gan sicrhau bod cymorth yn briodol ac yn hygyrch i gyn-filwyr o bob cefndir.

Cwestiynau i bawb

235. A ydych chi'n meddwl bod gwasanaethau statudol yn mynd i'r afael yn ddigonol ag anghenion cyn-filwyr o leiafrifoedd ethnig?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Os nad ydych, pam?
236. A ydych yn teimlo bod gwasanaeth cyn-filwyr o leiafrifoedd ethnig yn cael ei gydnabod yn ddigonol?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Os nad ydych, pam?

Pennod 11: Teuluoedd cyn-filwyr

Mecanwaith cymorth pwysicaf cyn-filwyr yn aml yw eu ffrindiau a'u teulu. Gall teuluoedd hefyd gael eu heffeithio gan wasanaeth cyn-filwr, gyda'r effaith yn ymestyn y tu hwnt i ryddhau, y tu hwnt i dor-perthynas, a thu hwnt i farwolaeth cyn-filwr. Dyma pam y dylai cymorth i gyn-filwyr ystyried eu teuluoedd a chyn-briod a phartneriaid. Mae'n bwysig cydnabod yr heriau unigryw a all fod ganddynt ac y maent yn parhau i'w hwynebu a sut y gellir mynd i'r afael â hwy.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn canolbwyntio ar gyn-filwyr sy'n byw nawr. Mae gennym ddiddordeb yn y cymorth y mae cyn-filwyr yn ei gael gan eraill: yn bennaf teuluoedd cyn-filwyr, ond hefyd ffrindiau, cydweithwyr, cymdogion ac aelodau o'r cyhoedd. Mae hyn yn rhinwedd eich swydd fel rhywun sy'n cynorthwyo cyn-filwr byw yn awr, ac fel y cyfryw nid yw'n canolbwyntio ar y rheini sydd wedi cynorthwyo cyn-filwyr yn y gorffennol, ac rydym yn canolbwyntio at ddibenion yr ymgynghoriad hwn yn unig ar eich rôl yn cynorthwyo'r cyn-filwr hwnnw.

Adran 1: Teulu uniongyrchol a thu hwnt

Gall priod, cyn-briod a phartneriaid a phlant cyn-filwyr effeithio ar eu gwasanaeth presennol neu gyn-aelod o'r teulu, er enghraifft wrth gael mynediad at gyfleoedd cyflogaeth ac addysgol oherwydd y symudiadau lluosog a ddaw yn sgil bywyd milwrol weithiau. Fodd bynnag, gall fod goblygiadau i'r teulu ehangach gan gynnwys brodyr a chwiorydd, rhieni a pherthnasau eraill, gan gydnabod yr amrywiaeth o unedau teuluol cyn-filwyr a bod oedran cyn-filwr yn gallu amrywio o 16 ymlaen.

237. Ydych chi'n meddwl y dylid gwneud mwy i gefnogi aelodau'r teulu yn ystod y cyfnod pontio i fywyd sifil?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Os ydych, beth ydych chi'n ei awgrymu?
 - Ddim yn gwybod
238. A oes gennych chi aelod o'ch teulu, neu gyn briod neu bartner sy'n aelod presennol o Luoedd Arfog y DU neu'r Lluoedd Arfog wrth gefn neu'n gyn-filwr? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- Rwy'n briod neu'n bartner ar hyn o bryd i aelod sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd o Luoedd Arfog rheolaidd neu wrth gefn y DU
 - Rwy'n briod neu'n bartner presennol i gyn-filwr
 - Rwy'n gyn briod neu'n bartner i aelod presennol o Luoedd Arfog rheolaidd neu wrth gefn y DU
 - Rwy'n gyn briod neu'n gyn bartner i gyn-filwr
 - Rwy'n blentyn i gyn-filwr
 - Rwy'n rhiant, cyn ofalwr neu warcheidwad cyfreithiol cyn-filwr
 - Rwy'n frawd neu chwaer i gyn-filwr

- h. Arall (nodwch)
- i. Dim un o'r rhai uchod

(Cwestiynau i deuluoedd cyn-filwyr)

239. A gawsoch chi unrhyw wybodaeth am gymorth pan adawodd eich priod, cyn-briod neu bartner eu gwasanaeth?
- a. Do
 - b. Naddo
 - i. Os wnaethoch chi, amlinellwch yr hyn a gawsoch
 - c. Ddim yn gwybod
240. Fel aelod o deulu neu gyn-briod neu bartner cyn-filwr, a ydych chi wedi profi unrhyw anfanteision wrth addasu i fywyd sifil?
- a. Do
 - b. Naddo
 - i. Os ydych chi, a allwch ddweud wrthym am eich profiad. Byddai unrhyw wybodaeth ynghylch pryd y digwyddodd hyn yn ddefnyddiol iawn.
 - c. Ddim yn gwybod
241. Ydych chi'n teimlo bod y cymorth i'r aelod o'ch teulu, priod neu gyn-briod neu bartner wedi cael effaith andwyol ar eich gallu i ffynnu mewn ffordd sifil o fyw?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Esboniwch eich ateb
 - c. Ddim yn gwybod
242. A ydych chi'n teimlo eich bod chi fel teulu o gyn-filwr wedi cael yr un cyfleoedd â'ch cymheiriaid sifil?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw
 - i. Os ateboch na, dywedwch wrthym am eich profiad.
 - c. Ddim yn gwybod

(Cwestiynau i awdurdodau cymwys):

243. A ydych yn cadw unrhyw ddata ynghylch materion a godwyd gan aelodau o'r teulu neu gyn-briod neu bartner cyn-filwyr? Os ydych chi, rhowch wybodaeth am hyn.
244. Beth yn eich barn chi yw'r prif rwystr, os o gwbl, i deuluoedd cyn-filwyr rhag cael mynediad i wasanaethau statudol?

Pennod 12: Morwyr Masnachol a Chyn-filwyr Wrth Gefn

Cefndir

Mae'r lluoedd rheolaidd yn cael eu cynorthwyo gan luoedd wrth gefn y DU, y Llynges Frenhinol Wrth Gefn, y Fyddin Wrth Gefn, y Llu Awyr Wrth Gefn a'r Fflyd Frenhinol Gynorthwyol. Yn ystod gweithrediadau milwrol gall milwyr wrth gefn gael eu hysgogi a'u defnyddio ochr yn ochr â'n lluoedd arferol mewn rolau hanfodol. Mae rhai o gyn-filwyr y lluoedd rheolaidd yn dewis mynd ymlaen a dod yn filwyr wrth gefn ar ôl gadael y gwasanaeth. Yn ystod y cyfnod hwn, maent yn gyn-filwr ac yn filwr wrth gefn gweithredol. Pan fyddant yn eu tro yn ymddeol o'r fyddin wrth gefn maent yn dod yn gyn-filwyr o'r lluoedd arferol a'r lluoedd wrth gefn.

Adran 1: Cyn-filwyr Wrth Gefn

Mae milwyr wrth gefn yn chwarae rhan hanfodol yn ein hamddiffyniad cenedlaethol. Maent yn ddinasyddion sy'n barod i atal eu bywydau pan gyfyd yr angen ac ymuno â gweithrediadau milwrol. Mae milwyr wrth gefn yn sicrhau bod gan ein lluoedd arfog y sgiliau sydd eu hangen arnynt i gynnal ymgyrchoedd llwyddiannus. Pan fyddant yn gorffen eu gwasanaeth yn y Lluoedd Wrth Gefn mae'n bwysig eu bod yn cael eu cynorthwyo fel cyn-filwyr.

Mae ffurfiannau milwyr wrth gefn y DU wedi esblygu dros amser i'r tri presennol sy'n adlewyrchu grymoedd rheolaidd. Mae hyn yn golygu y gallai nifer sylweddol o gyn-filwyr wrth gefn fod wedi perthyn i ffurfiannau hanesyddol nad ydynt yn bodoli mwyach, gan gymhlethu eu hadnabod.

Efallai y bydd gan gyn-filwyr wrth gefn anghenion gwahanol i'r cyn-filwyr hynny a wasanaethodd yn y lluoedd arferol. Gan hynny, efallai y bydd cymorth o'r fath yn cael ei deilwra i fodloni'r gwahaniaethau hyn ac rydym yn ceisio deall anghenion y garfan hon yn well.

(Cwestiynau i bawb)

245. A oes unrhyw faterion unigryw yn wynebu cyn-filwyr y fyddin wrth gefn? Nodwch y rhain isod gydag esboniadau.

Adran 2: Morwyr Masnach Cyn-filwyr sydd wedi gweld dyletswydd ar weithrediadau milwrol a ddiffinnir yn gyfreithiol

Mae natur y DU fel cenedl ynys yn gofyn am logisteg helaeth dros y môr i gyflenwi Lluoedd Arfog y DU ledled y byd. Mae'r Fflyd Frenhinol Gynorthwyol yn fflyd forol fasnachol a weithredir gan y Weinyddiaeth Amddiffyn i gynorthwyo a chyflenwi'r Llynges Frenhinol. Gellir ategu hyn ymhellach trwy ofyn am longau sifil yn ystod gwrthdaro. Mae'r morwyr a'r pysgotwyr masnachol hyn a wasanaethodd yn ystod ymgyrchoedd milwrol diffiniedig o'r fath yn cael eu dosbarthu fel cyn-filwyr.

246. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod morwyr masnachol sydd wedi cymryd rhan mewn gweithrediadau milwrol yn cael eu cydnabod fel cyn-filwyr?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
247. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod cyn- forwyr masnachol yn ymwybodol o'r cymorth a'r gwasanaethau sydd ar gael iddynt fel cyn-filwyr?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf

Pennod 13: Casglu data ac Ystadegau

Un thema drawsbynciol yn y Strategaeth ar gyfer Ein Cyn-filwyr yw gwella'r broses o gasglu, defnyddio a dadansoddi data ar draws y sectorau cyhoeddus, preifat ac elusennol i adeiladu sylfaen dystiolaeth i nodi a mynd i'r afael yn effeithiol ag anghenion cyn-filwyr. Mae'r Llywodraeth yn cyflawni hyn drwy'r agweddau canlynol:

- Deall tirwedd data cyn-filwyr yn well
- Gwella'r broses o gofnodi a chasglu data cyn-filwyr
- Gwella cysylltiadau data a rhannu data
- Gwella a datblygu seilwaith data
- Cynhyrchu a rhannu mewnwelediadau newydd trwy harneisio data traws-sector

(Cwestiynau i bawb)

Cafodd cwestiwn yn gofyn a yw unigolion wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog o'r blaen ei gynnwys yng Nghyfrifiad Cymru a Lloegr 2021 a Chyfrifiad yr Alban 2022 am y tro cyntaf. Fodd bynnag, mae cynnwys yr holiadur ar gyfer pob cyfrifiad yn cael ei adolygu, ac nid yw'r cwestiwn cyn-filwr wedi'i fandadu gan Ddeddf y Cyfrifiad.

248. A ydych yn meddwl y dylid parhau i ofyn cwestiwn cyn-filwr mewn unrhyw gyfrifiadau yn y dyfodol?
- a. Ydw
 - b. Nac ydw

(Cwestiynau ar gyfer awdurdodau cymwys / lleol):

Nid yw'n orfodol i gyrff statudol gynnwys cwestiwn neu farciwr cyn-filwr yn eu mentrau casglu neu gofnodi data.

249. Sut allem wella'r broses o gasglu neu gofnodi data er mwyn deall statws a gofynion cyn-filwyr yn well?

Mae amrywiaeth o sefydliadau yn y llywodraeth, y sector elusennol a thu hwnt sy'n casglu data er mwyn darparu cymorth i gyn-filwyr. Mae'r risg y bydd yn rhaid i gyn-filwyr ailadrodd eu straeon i ddarparwyr lluosog oherwydd cyfyngiadau ar rannu data wedi'i hawgrymu fel rhwystr i geisio cymorth.

250. Pa gamau y gellideu cymryd i wella rhannu data rhwng sefydliadau sy'n gweithio i gynorthwyo cyn-filwyr?
251. A oes gennych farn neu brofiad ar sut i wella integreiddio data ar draws gwahanol systemau data i helpu lleihau'r baich i gyn-filwyr adrodd eu straeon sawl gwaith cyn cael y gwasanaethau neu'r cymorth sydd eu hangen arnynt?

Pennod 14: Llywodraethu ac eiriolaeth cyn-filwyr

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf, bu newid sylweddol i strwythurau'r llywodraeth sy'n cefnogi polisi cyn-filwyr. Y newid mwyaf nodedig fu creu'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr yn Swyddfa'r Cabinet yn 2019, â'r cylch gorchwyl i gydgyssylltu ar draws Llywodraeth y DU a sicrhau bod buddiannau cyn-filwyr yn cael eu hyrwyddo wrth galon y llywodraeth. Ers 2022, mae'r Gweinidog dros Faterion Cyn-filwyr hefyd wedi mynychu'r Cabinet. Mae amrywiaeth yr ecosystem ehangach sy'n cefnogi cyn-filwyr yn cael ei hadlewyrchu mewn nifer o grwpiau a chyrrff sy'n ceisio dod â'r llywodraeth a rhanddeiliaid allanol sy'n gweithio gyda'r gymuned cyn-filwyr ynghyd, gan gynnwys Bwrdd Cynghori'r Cyn-filwyr a Fforwm Ymgysylltu'r Cyfamod a Chyn-filwyr.

Ym mhob rhan o'r DU, mae Comisiynydd Cyn-filwyr neu swyddog cyfatebol hefyd yn awr. Gan ddechrau â chreu Comisiynydd Cyn-filwyr yr Alban yn 2014, sy'n cael ei ariannu a'i benodi gan Lywodraeth yr Alban, dilynwyd hyn gan benodiad Comisiynydd Cyn-filwyr Gogledd Iwerddon yn 2020 (a noddir gan Swyddfa Gogledd Iwerddon), y Cynghorydd Annibynnol ar Gyn-filwyr i Lywodraeth EM yn 2021, a Chomisiynydd Cyn-filwyr Cymru yn 2022 (yn adrodd i'r Gweinidog dros Faterion Cyn-filwyr ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru).

Er eu bod yn cyflawni swyddogaethau tebyg ar y cyfan, mae pob un o'r Comisiynwyr wedi'u sefydlu ac yn dehongli eu cylchoedd gwaith ychydig yn wahanol, ond maent i gyd yn benodiadau uniongyrchol gan Weinidogion, gyda chyllid yn amodol ar benodiadau penodol tymor byr.

Adran 1: Llywodraeth a Chyn-filwyr

252. A oeddech yn ymwybodol bod Llywodraeth y DU bellach yn adrodd yn flynyddol ar Gyfamod y Lluoedd Arfog, gan gynnwys ar Gyn-filwyr?
 - a. Oeddwn
 - b. Nac oeddwn
253. A oeddech yn ymwybodol bod Gweinidog dros Faterion Cyn-filwyr yn mynychu'r Cabinet?
 - a. Oeddwn
 - b. Nac oeddwn
254. Oeddech chi'n ymwybodol o'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr?
 - a. Oeddwn
 - b. Nac oeddwn
255. I ba raddau ydych chi'n cytuno y dylai fod gan y Llywodraeth a Gweinidogion strwythurau a chyfrifoldebau penodol i sicrhau bod buddiannau cyn-filwyr yn cael eu cynrychioli?
 - a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
256. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod cymdeithas yn gwerthfawrogi cyn-filwyr?
 - a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno

- d. Anghytuno
- e. Anghytuno'n gryf

257. A ydych chi'n meddwl y dylai fod yn ofynnol i'r Llywodraeth adrodd yn flynyddol i'r Senedd yn benodol ar gymorth i gyn-filwyr?

- a. Ydw
- b. Nac ydw
 - i. Esboniwch eich ateb

258. A ydych chi'n meddwl y gallai'r Llywodraeth wneud mwy i gynorthwyo cyn-filwyr? Os felly, sut? (Testun rhydd 300 gair)

Adran 2: Comisiynwyr Cyn-filwyr

Mae Comisiynwyr Cyn-filwyr yn annibynnol ar y Llywodraeth ac yn ceisio adlewyrchu barn cyn-filwyr a'u teuluoedd i'r Llywodraeth a chraffu ar bolisi wrth ei sefydlu a'i gyflawni er mwyn sicrhau ei fod yn darparu'r cymorth gorau i gyn-filwyr. Mae tri chomisiynydd sy'n gwasanaethu'r Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon yn ogystal â Chynghorydd Annibynnol ar gyfer Cyn-filwyr i Lywodraeth EM.

Crëwyd Comisiynydd Cyn-filwyr yr Alban (SVC) yn 2014 a chaiff ei benodi gan Weinidogion yr Alban ond mae'n weithredol annibynnol ar Lywodraeth yr Alban. Cefnogir yr SVC gan dîm bach o weision sifil ar secondiad o Lywodraeth yr Alban.

Crëwyd Comisiynydd Cyn-filwyr Cymru yn 2022 ac mae'n adrodd ar y cyd i'r Gweinidog dros Faterion Cyn-filwyr ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru.

Crëwyd Comisiynydd Cyn-filwyr Gogledd Iwerddon yn 2020 ac fe'i noddir gan Swyddfa Gogledd Iwerddon.

Penodwyd y Cynghorydd Annibynnol ar gyfer Cyn-filwyr gan Ganghellor Dugiaeth Caerhirfryn ac mae'n adrodd i'r Gweinidog dros Faterion Cyn-filwyr.

(Cwestiynau i bawb)

259. A oeddech chi'n ymwybodol o'r Comisiynwyr Cyn-filwyr cyn yr ymgynghoriad hwn?

- a. Oeddwn
- b. Nac oeddwn

260. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod y Comisiynwyr wedi bod yn effeithiol hyd yma?

- a. Cytuno'n gryf
- b. Cytuno
- c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- d. Anghytuno
- e. Anghytuno'n gryf
 - i. [Esboniwch pam]

261. A ydych yn meddwl y dylid sefydlu'r Comisiynwyr ar sail barhaol, statudol â thâl, yn hytrach nag fel penodiadau uniongyrchol?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Esboniwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod

Adran 3: Ombwdsmon

Mae canllawiau'r Llywodraeth yn gwahaniaethu rhwng Comisiynwyr (fel, er enghraifft, y Comisiynydd Plant) fel y mecanwaith priodol ar gyfer eiriolaeth ar gyfer rhai grwpiau yn y gymdeithas, ac Ombwdsmon sy'n briodol ar gyfer ymchwiliadau i gwynion a chamweinyddu. Mae gwledydd tebyg eraill sydd ag Ombwdsmon Cyn-filwyr penodol yn cynnwys Canada a'r Iseldiroedd, tra bod eraill yn defnyddio Ombwdsmon gwasanaethau cyhoeddus cyffredinol. Yn y DU, gall unigolion sydd â chwyn am gorff llywodraeth gyflwyno sylwadau i'r Ombwdsmon Seneddol a Gwasanaeth Iechyd (trwy eu Haelod Seneddol), Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yr Alban, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Gogledd Iwerddon. Yn Lloegr mae hefyd rai Ombwdsmon gwasanaeth-benodol, fel yr un ar gyfer Llywodraeth Leol a Gofal Cymdeithasol.

Mae'r Ombwdsmon Cwynion Gwasanaeth ar gyfer y Lluoedd Arfog, a sefydlwyd yn 2016 yn lle'r Comisiynydd Cwynion Gwasanaeth (a grëwyd yn 2008) yn darparu goruchwyliaeth ac ymchwiliadau annibynnol i gefnogi'r broses gwyno ar gyfer aelodau presennol o Luoedd Arfog y DU. Mae gan y llywodraeth ddiddordeb mewn deall pa mor ddigonol yw'r prosesau presennol i gefnogi cwynion gan gyn-filwyr am wasanaethau y maent yn eu derbyn fel cyn-filwyr, yn hytrach nag fel aelodau o'r cyhoedd.

(Cwestiynau i bawb)

262. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod cyn-filwyr yn wynebu rhwystrau wrth geisio iawn am wasanaethau'r llywodraeth?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]
263. A ydych chi'n meddwl bod trefniadau presennol yr Ombwdsmon yn darparu digon o ddulliau unioni i gyn-filwyr?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Ddim yn gwybod
 - Esboniwch eich ateb

Pennod 15: Cofio, cydnabod a choffáu

Mae'n bwysig bod gan gyn-filwyr fannau a digwyddiadau lle gallant gofio eu gwasanaeth, a dathlu ochr yn ochr â hen gymrodyr. Mae angen i gymdeithas hefyd gydnabod y cyfraniad parhaus y mae cyn-filwyr yn ei wneud ar ôl eu gwasanaeth. Wrth i wrthdaro mawr yr 20fed ganrif symud ymhellach i'r gorffennol, ac wrth i nifer y cyn-filwyr leihau, mae'n bwysig fel

cymdeithas i ni ymgorffori cyn-filwyr yn ein hanes cenedlaethol er mwyn sicrhau bod eu straeon, eu brwydrau a'u haberthau'n cael eu cofio.

Adran 1: Addysg

Gall addysg fod y dull unigol mwyaf effeithiol o gofio. Gall straeon unigol y mwyafrif o gyn-filwyr gael eu colli wrth geisio esbonio naratif trosfwaol digwyddiadau hanesyddol fel rhyfeloedd. Gall cyrsiau neu arddangosion o'r fath ganolbwyntio ar 'ddynion mawr' gwrthdaro neu'r tueddiadau cymdeithasol, gwleidyddol ac economaidd a achosodd neu a ddaeth i'r amlwg o ganlyniad i wrthdaro, efallai'n diystyru'r unigolion a'i brwydrodd mewn gwirionedd a sut yr effeithiodd arnynt. Mae'n werthfawr i astudio hanes ac i gofio bod profiadau cyn-filwyr yn cael eu hintegreiddio'n effeithiol i gwricwla ysgolion a phrifysgolion ac fel rhan o fframio amgueddfeydd a sefydliadau eraill sy'n cynnal arddangosfeydd.

(Cwestiynau i bawb)

264. Pa mor effeithiol ydych chi'n meddwl y caiff profiad bywyd cyn-filwyr ei gydnabod wrth addysgu ac esbonio ein hanes?
- Effeithiol iawn
 - Effeithiol
 - Ddim yn effeithiol nac yn aneffeithiol
 - Aneffeithiol
 - Aneffeithiol iawn
- i. [Esboniwch pam]

(Cwestiynau i awdurdodau cymwys):

265. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod profiad unigol cyn-filwyr wedi'i gynnwys yn ddigonol wrth ddysgu hanes?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
- i. Esboniwch eich ateb

Adran 2: Celfyddydau

Gall adrodd straeon cyn-filwyr trwy lenyddiaeth, peintio, ffotograffiaeth, dramâu, ffilm, gemau fideo a cherddoriaeth ymhlith cyfryngau eraill nid yn unig wasanaethu dibenion therapiwtig ond hefyd fod yn ffordd hanfodol o gofio a chydabod profiad cyn-filwyr.

Mae celfyddydau naratif bob amser wedi bod yn ffordd effeithiol o gofio hanes hyd yn oed os nad adroddiadau uniongyrchol; dangosodd y rhaglen lwyddiannus o weithgarwch celfyddydol ar gyfer Canmlwyddiant y Rhyfel Byd Cyntaf rym y cyfrwng hwn. Rydym yn cael ein diffinio gan y byd ac yn ei ddeall trwy adrodd straeon. Trwy lunio naratif rydym yn strwythuro ein profiadau ni a phrofiadau eraill fel y gallwn eu rhannu, eu cydymdeimlo a'u deall.

(Cwestiynau i bawb)

266. A ydych yn cytuno neu'n anghytuno ei bod yn bwysig i gyn-filwyr adrodd eu straeon eu hunain drwy'r celfyddydau?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]
267. A ydych yn cytuno neu'n anghytuno bod profiad cyn-filwyr yn cael ei celfrychioli'n briodol yn y celfyddydau a'r cyfryngau?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]
268. Sut all cyn-filwyr gael eu grymuso'n well i rannu eu profiadau drwy'r celfyddydau?

(Cwestiynau i awdurdodau cymwys):

269. Sut ydych chi'n cynorthwyo eich cyn-filwyr lleol i fynegi eu profiadau drwy'r celfyddydau?

Adran 3: Treftadaeth

Gellir hogi coffadwriaeth trwy'r adeiladau y bu cyn-filwyr yn byw, yn gweithio ac yn ymladd ynddynt, a allant yn eu tro ddod yn gofebion eu hunain. Gall yr adeiladau hyn a strwythurau eraill fod yn hynod amrywiol ond gallant oll helpu i adrodd hanesion cyn-filwyr, trwy warchod y dreftadaeth hon i gefnogi ein dealltwriaeth o hanes. Gall caniatáu i bobl heddiw weld a rhyngweithio â lleoedd o'r fath fod yn fwy dylanwadol na dim ond gweld neu glywed am le trwy gyfryngau eraill neu ddeunyddiau dysgu.

270. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod cyn-filwyr yn cael eu dathlu'n ddigonol yn ein treftadaeth?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf
 - [Esboniwch pam]

Adran 4: Henebion a digwyddiadau cyhoeddus

Gall coffadwriaeth a chydabyddiaeth fod ar sawl ffurf, gan gynnwys myfyrio prudd ar Sul y Cofio. Gall hefyd fod yn ddathliad fel gyda chydabyddiaeth gyhoeddus o wasanaeth yn y Gemau Invictus. Mae'n bwysig bod y rhai sydd wedi gwasanaethu yn cael eu cydnabod yn ein manau cyhoeddus.

Mae henebion cyhoeddus yn gofebion parhaol a all fod yn ganolbwynt ar gyfer coffa. Mae miloedd o gofebion yn y DU, gyda thon enfawr o waith adeiladu yn dilyn y Rhyfel Byd Cyntaf a chofebion newydd yn parhau i gael eu hadeiladu heddiw. Mae'r rhain yn darparu manau lle gall unigolion fyfyrto ar ystyr y gofeb yn eu ffordd eu hunain ac yn eu hamser megis gerddi cyn-filwyr. Ar gyfer cyn-filwyr gallant ddarparu manau myfyrio pwysig, ac i gymunedau ymdeimlad o bwrpas a chysylltiad a rennir.

Digwyddiadau

(Cwestiynau i bawb)

271. A ydych yn teimlo bod digon o gyfleoedd i ddathlu neu i goffáu gwasanaeth cyn-filwyr? Esboniwch pam
- Ydw
 - Nac ydw
 - Esboniwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod

(Cwestiynau i awdurdodau cymwys):

272. A ydych yn cynnal digwyddiadau yn eich ardal i nodi gwasanaeth cyn-filwyr neu lle mae cyn-filwyr yn rhan o'r digwyddiad?
- Ydym
 - Nac ydym
273. A ydych chi'n wynebu unrhyw broblemau wrth gynnal digwyddiadau o'r fath?
274. A oes gennych unrhyw arfer gorau neu lwyddiannau o ran cynnal digwyddiadau y gallech eu rhannu?

Adran 5: Henebion

(Cwestiynau i bawb)

275. A ydych yn teimlo bod digon o henebion yn genedlaethol ac yn lleol i gydnabod a choffáu cyn-filwyr?
- Ydw
 - Nac ydw
 - Os nac ydych, eglurwch eich ateb
 - Ddim yn gwybod

(Cwestiynau i awdurdodau cymwys):

276. A oes gennych chi unrhyw henebion yn eich ardal sy'n rhannol yn coffáu cyn-filwyr?
277. A ydych yn wynebu unrhyw broblemau o ran cynnal a chadw henebion presennol neu sefydlu rhai newydd?

Rhan Tri: Cydnabod cyfraniad ein cyn-filwyr i gymdeithas

Cefndir

Mae mwy y gellir ei wneud i godi ymwybyddiaeth o'r cyfraniad cadarnhaol y mae cyn-filwyr, eu teuluoedd ac aelodau o gymuned y Lluoedd Arfog yn ei wneud at gymdeithas. Mae hyn yn cynnwys y sgiliau, cryfderau, profiad a chymwysterau unigryw y mae cyn-filwyr yn eu cynnig i'r gweithle a'r economi gyffredinol, y gwaith da a wneir mewn mentrau elusennol a chymdeithasol gyfrifol a'r ffyrdd y maent yn cael effaith gadarnhaol ar eu cymunedau. Trwy ddathlu cyflawniadau cyn-filwyr fel y rhai sy'n derbyn Gwobrau Points of Light, Anrhydeddau Penblwydd y Brenin, hyrwyddo'r gwerth unigryw y mae cyn-filwyr yn ei roi i'r gweithlu trwy'r Grŵp Cyflogwyr Cyn-filwyr a gynhelir gan OVA, cefnogi digwyddiadau coffa, rhannu straeon ar ein sianeli cyfryngau cymdeithasol a gweithio gyda'n partneriaid i hyrwyddo'r straeon newyddion da hyn, gallwn wneud mwy i hyrwyddo canfyddiad cadarnhaol o gyn-filwyr ac aelodau o gymuned y Lluoedd Arfog mewn cymdeithas.

Pennod 16: Cydnabod cyn-filwyr

Cefndir

Mae Llywodraeth y DU, y llywodraethau datganoledig ac awdurdodau lleol i gyd yn deall y rôl gadarnhaol bwysig y mae cyn-filwyr yn ei chwarae mewn cymdeithas, ac maent am sicrhau bod yr ymdrechion hyn yn cael eu cydnabod yn iawn.

Adran 1 Hybu Canfyddiad Cadarnhaol

278. Yn eich barn chi, beth yw'r ffordd orau i unigolion a sefydliadau gydweithio â'r llywodraeth i hybu canfyddiad mwy cadarnhaol o gyn-filwyr mewn cymdeithas?
279. Yn eich barn chi, beth arall all y Llywodraeth ei wneud i godi ymwybyddiaeth o'r cyfraniadau cadarnhaol a wneir gan gyn-filwyr i gymdeithas, gan gynnwys eu sgiliau unigryw a'u gwaith elusennol?

Adran 2: Effaith Mentrau Cydnabod

280. A ydych wedi sylwi ar unrhyw ganlyniadau neu fuddion diriaethol o ganlyniad i fentrau fel dathlu cyflawniadau cyn-filwyr?
- Ydw
 - Nac ydw
281. I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno bod rhaglenni a gefnogir gan y llywodraeth yn hyrwyddo'n effeithiol y gwerth unigryw y mae cyn-filwyr yn ei roi i gymdeithas?
- Cytuno'n gryf
 - Cytuno
 - Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - Anghytuno
 - Anghytuno'n gryf

i. [Esboniwch pam]

282. Pa mor bwysig yw rôl y Llywodraeth o ran cefnogi digwyddiadau coffa a rhannu straeon cadarnhaol am gyn-filwyr ar sianeli cyfryngau cymdeithasol a thrwy bartneriaethau â sefydliadau eraill?
- Eithriadol o bwysig
 - Pwysig iawn
 - Lled bwysig
 - Ddim mor bwysig
 - Ddim yn bwysig o gwbl

Pennod 17: Y gwerth y mae Cyn-filwyr yn ei roi i'r gweithle

Cefndir

Mae cyn-filwyr yn rhan sylweddol o weithlu'r DU, a'u gwasanaeth yn ein Lluoedd Arfog yn rhoi iddynt sgiliau, cryfderau, profiadau a chymwysterau unigryw sy'n anodd neu'n amhosibl eu hailadrodd mewn mannau eraill. Gall y sgiliau a'r profiadau hyn amrywio o setiau sgiliau technegol uwch i 'sgiliau meddal' fel arweinyddiaeth, gwydnwch, datrys problemau, sgiliau cyfathrebu, ymroddiad a sgiliau dadansoddi sy'n berthnasol ac yn drosglwyddadwy i amrywiaeth o sectorau a rolau yn yr economi.

Adran 1: Cyn-filwyr yn eich busnes neu sefydliad

(Cwestiynau i gyflogwyr)

283. Ym mha sector(au) mae eich busnes neu sefydliad yn weithgar?
- Amaethyddiaeth
 - Mwyngloddio a chwarela
 - Gweithgynhyrchu (gan gynnwys Morwrol ac Awyrofod)
 - Adeiladu ac Adeiladwaith
 - Ynni (Olew a Nwy)
 - Ynni (Adnewyddadwy)
 - Cyfleustodau a Gwasanaethau
 - Manwerthu a chyfanwerthu
 - Trafnidiaeth a Logisteg (gan gynnwys Logisteg)
 - Llety a bwyd
 - TG a chyfathrebu
 - Gwasanaethau ariannol a phroffesiynol
 - Gweithgareddau eiddo tiriog
 - Proffesiynol a thechnegol a phroffesiynol
 - Gweinyddu a chefnogaeth
 - Sector cyhoeddus
 - Amddiffyn a Diogelwch ac amddiffyn
 - Addysg

- s. Iechyd a gofal cymdeithasol
 - t. Celfyddydau, adloniant, diwylliant a hamdden
 - u. Peirianeg
 - v. Arall (Os 'Arall', sut fyddech chi'n disgrifio'r diwydiant rydych chi'n gyflogedig ynddo)
284. Hyd eithaf eich gwybodaeth, a yw eich busnes neu sefydliadau yn cyflogi cyn-filwyr ar hyn o bryd?
- a. Ydym
 - b. Nac ydym
 - c. Ansicr
285. Os ydych yn cyflogi cyn-filwyr, a allwch roi amcangyfrif o faint?
- a. Testun rhydd
286. Os ydych yn cyflogi cyn-filwyr, a allwch roi amcangyfrif o ba ganran o'r gweithlu y maent yn ei ffurfio?
- a. % y gweithlu
287. A ydych yn mynd ati'n rhagweithiol i geisio recriwtio cyn-filwyr i'ch sefydliad
- a. Ydym
 - b. Nac ydym
288. Os ydych chi'n cyflogi cyn-filwyr - beth oedd y prif resymau dros eich penderfyniad i'w llogi? (Gallwch ddewis mwy nag un)
- a. Sgiliau a chryfderau unigryw (gan gynnwys 'sgiliau meddal')
Os felly, pa rai?
 - b. Cymwysterau
 - i. Os felly, pa rai?
 - c. Profiad
Os felly, pa fath?
 - d. Elw cymdeithasol e.e 'rhoi'n ôl i gymdeithas'
 - e. Cyfrifoldeb cymdeithasol corfforaethol
 - f. Arall (Eglurwch os gwelwch yn dda)
289. Os ydych yn cyflogi cyn-filwyr, i ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno eich bod yn gwneud defnydd llawn o'r sgiliau, cryfderau, profiad a chymwysterau a enillwyd fel rhan o'u gwasanaeth milwrol?
- a. Cytuno'n gryf
 - b. Cytuno
 - c. Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
 - d. Anghytuno
 - e. Anghytuno'n gryf
 - i. Eglurwch eich ateb (Testun rhydd)
290. Os ydych yn cyflogi cyn-filwyr - a oes angen unrhyw fathau penodol o gymorth arnynt? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)

- a. Dim un
 - b. Paratoi CV a chyfweliad
 - c. Hyfforddi a mentora
 - d. Sgyrsiau datblygu gyrfa
 - e. Absenoldeb salwch neu absenoldeb arbennig
 - f. Addasiadau rhesymol (fel gofynion iechyd corfforol neu feddyliol, neu anabledau)
 - g. Arall (nodwch)
291. Pa rwystrau, os o gwbl, mae eich busnes neu sefydliad yn eu hwynebu wrth recriwtio cyn-filwyr? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- a. Nid oes unrhyw rwystrau
 - b. Ansicr sut i ymgysylltu â chyn-filwyr
 - c. Ansicr ble i fynd ar gyfer recriwtio penodol i gyn-filwyr
 - d. Ansicr o gymorth sydd ar gael gan y llywodraeth, y trydydd sector ac arbenigwyr recriwtio wrth recriwtio cyn-filwyr
 - e. Ansicr pa fuddion a gwerth unigryw sydd gan gyn-filwyr i'w cynnig
 - f. Ansicr pa gymorth y gallai fod ei angen ar gyn-filwyr eu hunain fel cyflogai
 - g. Profiad negyddol gyda chyn-weithiwr blaenorol neu bresennol
 - h. Penderfyniad i beidio â thargedu ymdrechion recriwtio penodol at gyn-filwyr
 - i. Arall (nodwch)
292. Mae cyn-filwyr yn aml yn cael eu hamlygu fel rhai sydd wedi datblygu sgiliau arwain effeithiol trwy eu profiad milwrol. Pa werth ydych chi'n ei roi ar arweinyddiaeth? (Testun rhydd)
293. Sut mae eich sefydliad yn mesur potensial arweinyddiaeth yn eich cyflogaion?
294. Pa fath o rolau o fewn eich sefydliad y mae pobl â sgiliau arwain da yn fwyaf tebygol o fod yn fwyaf cynhyrchiol ynddynt?
295. Sut mae eich sefydliad yn nodi, recriwtio a chadw pobl sydd â sgiliau arwain da?
296. Os oes gennych unrhyw dystiolaeth arall ynghylch paru swyddi ar gyfer cyn-filwyr, rhowch hi yma.
297. A oes gan eich busnes neu sefydliad unrhyw gymorth penodol i gyn-filwyr yn ei le? (dewiswch bob un sy'n berthnasol)
- a. Nac oes
 - b. Rhaglenni hyfforddi a recriwtio wedi'u teilwra
 - c. Ymgysylltu ac allgymorth
 - d. Cynlluniau datblygu talent penodol i gyn-filwyr
 - e. Rhaglenni hyfforddi a/neu fentora
 - f. Rhwydweithiau Staff (a elwir hefyd yn Grwpiau Adnoddau Gweithwyr)
 - g. Hunan-ID o gyn-filwyr yn eich gweithlu gweithwyr
 - h. Llofnodwr Cyfamod y Lluoedd Arfog
 - i. Deiliad Gwobr Cynllun Cydnabod Cyflogwr Amddiffyn
 - j. Cyfrif cyflogwr Partneriaeth Pontio Gyrfa
 - k. Arall (nodwch)

298. A ydych chi fel cyflogwr yn ymgysylltu ag unrhyw fath o gymorth penodol i gyn-filwr?
(*dewiswch bob un sy'n berthnasol*)
- a. Nac ydym
 - b. CTP (Partneriaeth Pontio Gyrfa)
 - c. Elusen Cyflogaeth yr Heddluoedd
 - d. Cyfamod y Lluoedd Arfog
 - e. DRM (Rheoli Perthynas Amddiffyn)
 - f. ERS (Cynllun Cydnabod Cyflogwr)
 - g. Swyddfa Materion Cyn-filwyr
 - h. DWP (Adran Gwaith a Phensiynau) Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog, neu'r Tîm Cyflogwyr a Phartneriaethau
 - i. Adran Busnes a Masnach (*BEIS gynt*)
 - j. Elusen neu Grŵp Trydydd Sector
 - k. Arbenigwr recriwtio cyn-filwyr neu ymadawyr gwasanaeth
 - l. Lleoliad gwaith neu raglen gyflogaeth wedi'i theilwra i gyn-filwyr
 - m. Math arall o gymorth
(*Os felly, disgrifiwch*)
299. A oes unrhyw fathau eraill o gymorth y credwch a fyddai'n ddefnyddiol i'ch busnes neu gyflogwyr y DU yn fwy cyffredinol, wrth recriwtio a gwneud defnydd llawn o gyn-filwyr yn y gweithlu?
- a. Oes
 - b. Nac oes
 - c. Ansic
 - i. (Os oes, disgrifiwch)

Y camau nesaf

Ar ôl yr ymgynghoriad, bydd crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yn cael ei gyhoeddi a'i roi ar wefan y llywodraeth.

Mae'r ymgynghoriad hwn yn cael ei gynnal yn unol â'r "Egwyddorion Ymgynghori" fel y'u nodir yng nghanllawiau'r Weithrediaeth Rheoleiddio Gwell sydd i'w gweld yn <https://www.gov.uk/government/publications/consultation-principles-guidance>.

Os oes gennych unrhyw sylwadau neu gwynion am y broses ymgynghori, anfonwch nhw drwy e-bost at: veteransconsultation@cabinetoffice.gov.uk neu yn ysgrifenedig at: Y Swyddfa Materion Cyn-filwyr, Office for Veterans' Affairs, 1 Horse Guards Road, Westminster, SW1A 2HQ.